

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут права і соціальних технологій
Юридичний факультет
Кафедра кримінального права та правосуддя

СУДОВІ ТА ПРАВООХОРОННІ ОРГАНИ

Методичні вказівки до семінарських занять
для підготовки здобувачів вищої освіти
освітнього ступеня «бакалавр»
денної та заочної форми навчання
за спеціальністю 081 «Право»
освітньо-професійної програми
«Кримінальна юстиція (Суд. Прокуратура. Адвокатура)»

Обговорено і рекомендовано
на засіданні кафедри
кримінального права та правосуддя
Протокол № 2 від 02.09. 2019 року

Судові та правоохоронні органи. Методичні вказівки до семінарських занять здобувачів вищої освіти, спеціальності 081 «Право», освітньо-професійної програми «Кримінальна юстиція (Суд. Прокуратура. Адвокатура)» / Укл.: Головка М.Б., Берднік І.В. – Чернігів: ННІ права і соціальних технологій ЧНТУ, - 2019. - 56 с.

Укладачі: Головка Михайло Борисович, професор кафедри кримінального права та правосуддя ЧНТУ, к.ю.н., доцент
Берднік Інна Володимирівна, доцент кафедри теорії та історії держави і права, конституційного права, к.ю.н., доцент.

Відповідальний за випуск: Коломієць Наталія Володимирівна, завідувач кафедри кримінального права та правосуддя, доктор юридичних наук, доцент.

Рецензент: Марущак Олександр Анатолійович, кандидат юридичних наук, доцент кафедри теорії та історії держави і права, конституційного права юридичного факультету Навчально-наукового інституту права і соціальних технологій ЧНТУ.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1.ЗАГАЛЬНИЙ РОЗРАХУНОК ГОДИН ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ	6
2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	7
3. ЗАВДАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ	14
Тема 1. Предмет, система та основні поняття навчальної дисципліни «Судові та правоохоронні органи».	15
Тема 2. Поняття, ознаки, функції та співвідношення судової влади з іншими гілками державної влади. Судова влада як одна з гілок державної влади.....	16
Тема 3. Конституційні засади (принципи) здійснення правосуддя	18
Тема 4. Судова система України (судоустрій).	20
Тема 5. Загальні положення статусу суддів	22
Тема 6. Вища кваліфікаційна комісія суддів України. Національна школа суддів.	25
Тема 7. Органи суддівського самоврядування.....	27
Тема 8. Організаційне забезпечення діяльності судів та органів суддівського самоврядування	29
Тема 9. Місцеві суди в Україні.	31
Тема 10. Апеляційні суди в Україні.	33
Тема 11. Вищі спеціалізовані суди.....	34
Тема 12. Верховний суд України.....	36
Тема 13. Конституційний суд України.	38
Тема 14. Прокуратура України.	39
Тема 15. Міністерство внутрішніх справ.....	41
Тема 16. Правоохоронні органи спеціального призначення (Служба безпеки України, Національне антикорупційне бюро України, Національне бюро розслідувань, Державна прикордонна служба, Військова служба правопорядку у Збройних Силах України).....	43
Тема 17. Органи досудового розслідування.....	45
Тема 18. Адвокатура України.	47
Тема 19. Державна фіскальна служба України.	48
Тема 20. Правоохоронна та правозахисна діяльність міжнародних організацій як установ захисту прав українських громадян.	50
4. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СУДОВІ ТА ПРАВООХОРОННІ ОРГАНИ».....	53

ВСТУП

Навчальна дисципліна “Судові та правоохоронні органи” є однією із вступних навчальних дисциплін, яка дає вихідні знання про судову та правоохоронну діяльність і систему спеціально уповноважених на її здійснення органів та посадових осіб. Метою викладання навчальної дисципліни «Судові та правоохоронні органи» є формування у майбутніх юристів системи знань про правові основи діяльності судових і правоохоронних органів, вивчення основних принципів, організації, завдань, функцій, повноважень та основних напрямків діяльності державних органів, які здійснюють судову та правоохоронну діяльність, а також недержавних організацій, покликаних сприяти реалізації правоохоронної функції держави.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Судові та правоохоронні органи України» є засвоєння теоретико-правових положень, що стосуються поняття і системи судових та правоохоронних органів, їх компетенції, організації діяльності та взаємодії з органами державної влади та недержавних структур, які співпрацюють у системі правового захисту та правової охорони.

Практичні заняття – одна з основних форм навчання. Їх мета полягає у засвоєнні основних теоретичних положень і відпрацюванні навичок практичного застосування законодавчих норм, що регулюють діяльність судових та правоохоронних органів. Практичні заняття проходять у формі відповідей здобувачів вищої освіти на теоретичні питання, вирішення практичних завдань, ділових ігор, вивчення конкретних практичних прикладів. З найважливіших теоретичних тем проводяться колоквіуми.

На практичних заняттях перевіряється ступінь засвоєння здобувачами вищої освіти теоретичних питань дисципліни, положень законодавства та практики його застосування. Перевірка знань здійснюється також завдяки проведенню поточного модульного контролю.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні **знати** :

- систему правоохоронних органів;
- зміст і напрямки правоохоронної діяльності ;
- ознаки правоохоронної діяльності:
- організацію діяльності судових, правоохоронних і правозахисних органів;
- нормативно-правові акти, які регулюють діяльність правоохоронних та судових органів;
- нормативно-правові акти, які визначають систему правоохоронних та судових органів;
- організаційно-правові основи діяльності як державних, так і недержавних органів, які виконують правоохоронні завдання та здійснюють

вміти :

- вірно тлумачити чинне законодавство стосовно завдань, системи, структури та організації роботи судових та правоохоронних органів;

- аналізувати правові акти, які регламентують діяльність судових та правоохоронних органів України;
- використовувати спеціальну літературу, обробляти, систематизувати, зберігати та використовувати отриману інформацію, проводити її порівняльно-правовий аналіз та використовувати її на практиці.

1.ЗАГАЛЬНИЙ РОЗРАХУНОК ГОДИН ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (д/з)	
1	Предмет, система та основні поняття навчальної дисципліни «Судові та правоохоронні органи».	2	
2	Поняття, ознаки, функції та співвідношення судової влади з іншими гілками державної влади. Судова влада як одна з гілок державної влади.	2	2
3	Конституційні засади (принципи) здійснення правосуддя	2	
4	Судова система України (судоустрій)	2	
5	Загальні положення статусу суддів	2	
6	Вища кваліфікаційна комісія суддів України. Національна школа суддів.	2	
7.	Органи суддівського самоврядування	2	
8	Організаційне забезпечення діяльності судів та органів суддівського самоврядування	2	2
9	Місцеві суди в Україні	2	
10	Апеляційні суди в Україні	2	2
11	Вищі спеціалізовані суди	2	
12	Верховний суд України	2	2
13	Конституційний суд України	2	
14	Прокуратура України	2	
15	Міністерство внутрішніх справ	2	
16	Правоохоронні органи спеціального призначення (Служба безпеки України, Національне антикорупційне бюро України, Національне бюро розслідувань, Державна прикордонна служба, Військова служба правопорядку у Збройних Силах України).	2	
17	Органи досудового розслідування	2	2
18	Адвокатура України	2	
19	Державна фіскальна служба України.	2	
20	Правоохоронна та правозахисна діяльність міжнародних організацій як установ захисту прав українських громадян.	2	2
Разом		40	14

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні положення навчальної дисципліни “Судові та правоохоронні органи України”

Тема 1. Предмет, система та основні поняття навчальної дисципліни «Судові та правоохоронні органи».

Предмет дисципліни “Судові та правоохоронні органи України. Методи дисципліни “Судові та правоохоронні органи України. Система дисципліни “Судові та правоохоронні органи України. Основні поняття дисципліни “Судові та правоохоронні органи України. Поняття судових і правоохоронних органів. Система і структура правоохоронних органів. Правоохоронна діяльність. Основні напрямки правоохоронної діяльності. Головні риси правоохоронної діяльності. Поняття і види принципів правоохоронної діяльності. Законність як універсальний принцип правоохоронної діяльності. Поняття і зміст правопорядку. Законодавчі джерела дисципліни “Судові та правоохоронні органи України. Класифікація джерел дисципліни “Судові та правоохоронні органи України.

Тема 2. Поняття, ознаки, функції та співвідношення судової влади з іншими гілками державної влади. Судова влада як одна з гілок державної влади.

Поняття і значення судової влади. Історія становлення судових органів в Україні. Співвідношення судової влади з іншими гілками державної влади. Взаємозв'язок судової влади і законодавчої влади. Взаємозв'язок судової влади і виконавчої влади. Поняття судової системи в Україні. Поняття та основні ознаки правосуддя. Засади судової влади та здійснення правосуддя. Форми здійснення правосуддя. Вимоги, що ставляться до судді судів загальної юрисдикції. Правовий статус судді. Гарантії недоторканності суддів. Порядок призначення і обрання суддів. Дисциплінарна відповідальність суддів. Суддівське самоврядування. Кваліфікаційний рівень судді. Організаційне забезпечення діяльності судів.

Змістовий модуль 2. Загальна характеристика судової системи України

Тема 3. Конституційні засади (принципи) здійснення правосуддя

Характеристика засад (принципів) судочинства, що закріплені в Конституції України, Законі України “Про судоустрій та статус суддів“ та галузевих процесуальних законах:

Незалежність судів. Право на справедливий суд. Право на повноважний суд. Рівність перед законом і судом. Професійна правнича допомога при реалізації права на справедливий суд. Гласність і відкритість судового процесу. Мова судочинства і діловодства в судах. Обов'язковість судових рішень. Право на перегляд справи та оскарження судового рішення. Склад суду та його визначення.

Законність; здійснення правосуддя виключно судами; гарантування всім суб'єктам правовідносин права на судовий захист; рівність всіх учасників судового процесу перед законом і судом; забезпечення доведеності вини, публічність кримінального процесу; змагальність сторін та свобода в наданні ними суду своїх доказів і доведеності перед судом їх переконливості, принцип диспозитивності; підтримання публічного обвинувачення в суді прокурором; забезпечення обвинуваченому права на захист; гласність судового процесу та його повне фіксування технічними засобами; забезпечення апеляційного та касаційного оскарження рішення суду, крім випадків, встановлених законом; обов'язковість рішень суду; всебічне, повне і об'єктивне дослідження обставин справи; колегіальний і одноособовий розгляд справ у суді; безпосередність та усність судового процесу.

Тема 4. Судова система України (судоустрій).

Організаційні основи судоустрою. Система і завдання судів загальної юрисдикції. Правове регулювання діяльності органів судової влади. Судова ланка. Судова інстанція. Суди загальної юрисдикції. Спеціалізовані суди. Місцеві суди в Україні, їх склад і компетенція. Види, склад і повноваження апеляційних судів. Вищі спеціалізовані суди, їх види, склад і компетенція. Пленум Вищого спеціалізованого суду. Верховний суд України. Пленум Верховного Суду.

Змістовий модуль 3. Правовий статус суддів, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, Національної школи суддів.

Тема 5. Загальні положення статусу суддів

Незалежність судді Недоторканність та імунітет судді. Відповідальність за неповагу до суду чи судді. Статус судді. Незмінюваність судді. Вимоги щодо несумісності. Права та обов'язки судді. Присяга судді. Етика судді. Моніторинг способу життя судді. Повна перевірка декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. Декларація родинних зв'язків судді.

Порядок зайняття посади судді. Вимоги до кандидатів на посаду судді. Порядок добору та призначення на посаду судді. Відбірковий іспит. Проведення спеціальної перевірки щодо кандидата на посаду судді. Декларація родинних зв'язків кандидата на посаду судді. Спеціальна підготовка кандидата на посаду судді. Кваліфікаційний іспит. Проведення

конкурсу на зайняття вакантної посади судді. Призначення на посаду судді. Порядок призначення на посаду судді вищого спеціалізованого суду або Верховного Суду за спеціальною процедурою.

Тема 6. Вища кваліфікаційна комісія суддів України. Національна школа суддів.

Статус Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. Повноваження Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. Склад Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. Порядок формування Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. Звільнення члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України з посади.

Припинення повноважень члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. Організація роботи та засідання Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. Права члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. Відвід члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. Рішення Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. Забезпечення діяльності Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. Служба інспекторів Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

Національна школа суддів України. Статус і структура Національної школи суддів України. Завдання Національної школи суддів України.

Змістовий модуль 4. Суддівське самоврядування в Україні

Тема 7. Органи суддівського самоврядування

Органи суддівського самоврядування. Організаційні форми суддівського самоврядування. Збори суддів. Порядок проведення зборів суддів. Рада суддів України. Забезпечення діяльності органів суддівського самоврядування. З'їзд суддів України як найвищий орган суддівського самоврядування. Порядок скликання з'їзду суддів України. Обрання делегатів на з'їзд суддів України. Порядок проведення з'їзду суддів України. Компетенція з'їзду суддів України.

Тема 8. Організаційне забезпечення діяльності судів та органів суддівського самоврядування

Особливості забезпечення функціонування судової влади. Засади та порядок фінансування судів. Державна судова адміністрація України: правовий статус, повноваження. Повноваження голови Державної судової адміністрації України. Територіальні органи Державної судової адміністрації України. Апарат суду, служби організаційного забезпечення роботи та охорони суду.

Змістовий модуль 5. Місцеві та апеляційні суди в Україні

Тема 9. Місцеві суди в Україні.

Статус та повноваження місцевих загальних та місцевих спеціалізованих судів України. Склад місцевого суду. Голова, заступник (заступники) голови та судді місцевого суду.

Організація роботи місцевого загального та місцевого спеціалізованого суду. Принципи розподілу обов'язків між судьями місцевого суду. Планування роботи в місцевому суді. Прийом відвідувачів, розгляд скарг і заяв. Апарат місцевого суду. Діловодство в місцевому судді.

Тема 10. Апеляційні суди в Україні.

Місце апеляційних загальних та апеляційних спеціалізованих судів у системі судових органів України. Система апеляційних загальних судів в Україні. Система апеляційних господарських судів в Україні. Система апеляційних адміністративних судів в Україні. Склад і структура апеляційних загальних та апеляційних спеціалізованих судів. Повноваження апеляційних судів в Україні.

Склад і повноваження судових палат апеляційного суду. Склад і повноваження президії апеляційного суду. Порядок обрання та повноваження голови, заступників голови та суддів апеляційного суду.

Організація роботи апеляційного загального та апеляційного спеціалізованого суду. Апарат апеляційного загального та апеляційного спеціалізованого суду.

Змістовий модуль 6. Вищі спеціалізовані суди. Верховний суд України. Конституційний суд України

Тема 11. Вищі спеціалізовані суди

Правовий статус Вищих спеціалізованих судів України. Склад і структура Вищого суду з питань інтелектуальної власності. Склад і структура Вищого антикорупційного суду.

Склад і повноваження судових палат вищих спеціалізованих судів України. Порядок обрання та повноваження голови, заступників голови та суддів вищих спеціалізованих судів.

Тема 12. Верховний суд України

Правовий статус та повноваження Верховного Суду України. Склад і структура Верховного Суду України. Порядок обрання та повноваження голови, заступників голови та суддів Верховного Суду України.

Склад і повноваження Пленуму Верховного Суду України.

Науково-консультативна рада та офіційний друкований орган Верховного Суду України.

Тема 13. Конституційний суд України.

Конституційний Суд України як орган конституційної юрисдикції. Завдання Конституційного Суду. Склад Конституційного Суду. Принципи діяльності Конституційного Суду. Порядок утворення та повноваження Конституційного Суду. Загальні засади організації та діяльності Конституційного Суду. Вимоги, що ставляться до судді Конституційного Суду. Повноваження судді Конституційного Суду. Порядок обрання Голови Конституційного Суду та його заступників. Повноваження Голови Конституційного Суду. Повноваження заступника Голови Конституційного Суду. Загальні засади конституційного провадження. Регламент Конституційного Суду. Конституційне подання. Конституційне звернення. Особливості конституційного провадження. Рішення Конституційного Суду.

Змістовий модуль 7. Правовий статус прокуратури України та Міністерства внутрішніх справ

Тема 14. Прокуратура України.

Поняття прокуратури та її роль в Україні. Основні принципи організації і діяльності прокуратури. Функції прокуратури. Система органів прокуратури. Правове регулювання діяльності органів прокуратури. Структура та компетенція Офісу Генерального прокурора. Структура та компетенція обласних прокуратур. Окружні прокуратури та їх призначення. Правове становище прокурора. Порядок призначення прокурорів на посаду. Вимоги, які ставляться до кандидатів на посади прокурорів. Заходи та порядок заохочення працівників прокуратури. Дисциплінарна відповідальність працівників прокуратури.

Підтримання публічного обвинувачення як функція прокуратури. Нагляд за додержанням законів органами, що провадять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство. Нагляд за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян.

Тема 15. Міністерство внутрішніх справ.

Система і структура органів внутрішніх справ України. Структура центрального апарату МВС. Завдання Міністерства внутрішніх справ. Основні напрями діяльності МВС. Національна поліція України, система та завдання. Структура і компетенція підрозділів національної поліції обласного рівня. Компетенція районного (міського) підрозділу національної поліції. Порядок проходження служби в національній поліції. Права та обов'язки працівників національної поліції. Порядок застосовуються фізичної сили, спеціальних засобів і вогнепальної зброї працівниками національної поліції.

Правовий і соціальний захист працівників національної поліції та членів їх сімей.

Змістовий модуль 8. Правоохоронні органи спеціального призначення та органи досудового розслідування

Тема 16. Правоохоронні органи спеціального призначення (Служба безпеки України, Національне антикорупційне бюро України, Національне бюро розслідувань, Державна прикордонна служба, Військова служба правопорядку у Збройних Силах України).

Система і структура правоохоронних органів спеціального призначення. Завдання, принципи діяльності правоохоронних органів спеціального призначення. Правові засади діяльності правоохоронних органів спеціального призначення. Структура і компетенція підрозділів правоохоронних органів спеціального призначення. Порядок проходження служби у правоохоронних органах спеціального призначення. Права та обов'язки працівників правоохоронних органів спеціального призначення.

Тема 17. Органи досудового розслідування.

Система і структура органів досудового розслідування. Слідчі підрозділи органів Національної поліції. Слідчі підрозділи органів безпеки. Слідчі підрозділи органів, що здійснюють контроль за додержанням податкового законодавства. Слідчі підрозділи органів державного бюро розслідувань. Підрозділи детективів та підрозділ внутрішнього контролю Національного антикорупційного бюро України. Слідчі підрозділи органів Державної кримінально-виконавчої служби України. Завдання, принципи діяльності органів досудового розслідування. Правові засади діяльності органів досудового розслідування.

Змістовий модуль 9. Адвокатура України та Державна фіскальна служба України.

Тема 18. Адвокатура України.

Поняття адвокатури в Україні. Основні завдання адвокатури. Принципи діяльності адвокатури. Організаційні форми діяльності адвокатури. Порядок утворення адвокатських об'єднань. Вимоги до осіб, які бажають займатися адвокатською діяльністю. Адвокатська діяльність та її види. Правове регулювання адвокатської діяльності. Гарантії адвокатської діяльності. Професійні права та обов'язки адвоката. Правила адвокатської етики. Поняття і зміст адвокатської таємниці. Правове становище помічника адвоката. Кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури. Вища кваліфікаційна комісія адвокатури. Соціальний захист працівників

адвокатури. Дисциплінарна відповідальність адвоката. Спілка адвокатів України.

Тема 19. Державна фіскальна служба України.

Система і структура Державної фіскальної служби України. Завдання, принципи діяльності Державної фіскальної служби України. Правові засади діяльності Державної фіскальної служби України. Структура і компетенція підрозділів Державної фіскальної служби України. Порядок проходження служби у Державній фіскальній службі України. Права та обов'язки працівників Державної фіскальної служби України.

Змістовий модуль 10. Правоохоронна та правозахисна діяльність міжнародних організацій як установ захисту прав українських громадян.

Тема 20. Правоохоронна та правозахисна діяльність міжнародних організацій як установ захисту прав українських громадян.

Визначення понять «міжнародна правоохоронна діяльність» та «міжнародне співробітництво у боротьбі зі злочинністю», основні напрями. Визначення та суть поняття «міжнародні правоохоронні організації». Діяльність міжнародних правоохоронних організацій із співробітництва з правоохоронними органами. Правові основи організації та діяльності Європейської поліцейської організації (ЄВРОПОЛ), Європейського бюро по боротьбі із шахрайством (ОЛАФ). Органи міжнародного карного правосуддя (міжнародної карної юстиції), організація діяльності та особливості судочинства.

Тема 21. Інтерпол – міжнародна організація поліції

Правові основи організації та діяльності Міжнародної організації кримінальної поліції – ІНТЕРПОЛ. Підстави та порядок взаємодії правоохоронних органів України з Міжнародною організацією кримінальної поліції ІНТЕРПОЛ.

3. ЗАВДАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ

Методичні поради

Вирішення практичних завдань покликане сприяти засвоєнню здобувачами вищої освіти теоретичного матеріалу і формуванню у них навичок роботи із законодавством у конкретних ситуаціях.

Практичні завдання виконуються у письмовій формі в окремому зошиті в позааудиторний час і обговорюються на занятті.

Рекомендується вирішувати практичні завдання за такою схемою:

- визначення теми і питання по темі, на яке розраховане те чи інше завдання;
- з'ясування сутності справи;
- обрання норм законодавства, яким регулюється наведена ситуація;
- визначення, чи було у даній ситуації порушення закону та в чому конкретно воно полягало;
- надання пропозицій щодо усунення порушення закону.

Практичні завдання у формі тестів вирішуються шляхом обрання правильної відповіді з кількох запропонованих.

Вирішення кожного завдання також передбачає відповідь на додаткові питання, сформульовані до нього.

Змістовий модуль 1. Загальні положення навчальної дисципліни «Судові та правоохоронні органи України»

Тема 1. Предмет, система та основні поняття навчальної дисципліни «Судові та правоохоронні органи».

План

1. Предмет дисципліни «Судові та правоохоронні органи України.
2. Методи дисципліни «Судові та правоохоронні органи України.
3. Система дисципліни «Судові та правоохоронні органи України.
4. Основні поняття дисципліни «Судові та правоохоронні органи України.
5. Поняття судових і правоохоронних органів.
6. Система і структура правоохоронних органів.
7. Правоохоронна діяльність. Основні напрямки правоохоронної діяльності.
8. Головні риси правоохоронної діяльності.
9. Законодавчі джерела дисципліни «Судові та правоохоронні органи України.
10. Класифікація джерел дисципліни «Судові та правоохоронні органи України.

Практичні завдання

1. Підготуйте реферат за темою «Правоохоронні органи України: поняття та види».
2. Підготуйте реферат за темою «Взаємодія правоохоронних органів з органами державної влади та управління».

Для докладнішого розгляду розглянутих питань пропонується підготувати есе за однією з наступних тем:

1. Класифікація правоохоронних органів та критерії її здійснення.
2. Міжнародно-правові договори, що регламентують здійснення судової та правоохоронної діяльності в Україні.
3. Найважливіші матеріали практики вищих судових інституцій України, що суттєво тлумачать порядок здійснення судової та правоохоронної діяльності в Україні.

Список рекомендованих джерел

1. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 2.06.2016 р. № 1402- VIII-ВР.
2. Загальна декларація прав людини // Права людини і професійні стандарти для юристів в документах міжнародних організацій. – Амстердам – К., 1996. – 342 с.
3. Клименко Н.І. Правоохоронні органи України: Навч. посібник. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2002. – 194 с.
4. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06.07.2005 р. №2747-15-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 2005. - № 35-36, № 37. - Ст.446
5. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 року №80731-10-ВР // Відомості Верховної Ради України. - 1984, додаток до № 51. - Ст.1122
6. Конвенція про захист прав і основних свобод людини від 4 листопада 1950 року (із поправками, внесеними відповідно до положень Протоколу № 11) // Збірка договорів Ради Європи. – К., 2000. – 656 с.
7. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р., № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 30. – Ст. 141.
8. Кримінальний процесуальний кодекс України // Відомості Верховної Ради України, 2013, № 9-10, ст. 88, із змінами, внесеними згідно із Законом України від 07.10.2014 р., № 1689-VII, ВВР, 2014, № 46, ст. 2046.
9. Кримінальний процесуальний кодекс України: наук.-практ. коментар у 2-х т. Т. 1 / О. М. Бандурка, Є. М. Блажієвський, Є. П. Бурдоль та ін.; за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки, А. В. Портнова. – Харків.: Право, 2012. – 768 с.

Тема 2. Поняття, ознаки, функції та співвідношення судової влади з іншими гілками державної влади. Судова влада як одна з гілок державної влади.

План

1. “Судова влада в Україні”. Предмет навчальної дисципліни та методи її вивчення.
2. Поняття, ознаки судової влади в Україні, її співвідношення з іншими гілками влади.
3. Співвідношення дисципліни “Судова влада в Україні” з іншими навчальними дисциплінами.
4. Нормативно-правові акти України з питань судової влади.
5. Вплив норм міжнародного права на розвиток законодавства про судову владу і практики його застосування в Україні.

Практичні завдання

1. Підготуйте реферат за темою “ Історія становлення судових органів в Україні”.
2. Підготуйте реферат за темою «Співвідношення судової влади з іншими гілками державної влади»
3. Підготуйте реферат за темою «Взаємозв'язок судової влади і законодавчої влади».
4. Підготуйте реферат за темою «Взаємозв'язок судової влади і виконавчої влади».

1. Голова Тетіївського районного суду Закарпатської області, зважаючи на велику завантаженість суддів даного суду справами, вирішив збільшити штатну чисельність суддів з семи до восьми осіб, що й зробив своїм наказом.

1. Чи правомірно діяв голова суду?
2. Хто вирішує питання щодо кількості суддів у відповідному суді?

2. Громадянин Тимків звернувся до Пустомитівського районного суду Львівської області з позовною заявою про визнання права власності на земельну ділянку, розташовану в с. Рудно. Голова Пустомитівського районного суду позов не прийняв, мотивуючи своє рішення тим, що громадянин Тимків прописаний у Львові, і порадив йому звернутися до районного суду м. Львова за місцем проживання.

1. Згідно з якими правилами визначається суд, який має розглядати справу?
2. Як має бути вирішена дана ситуація?

Список рекомендованих джерел

1. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 2.06.2016 р. № 1402- VIII-ВР.
2. Загальна декларація прав людини // Права людини і професійні стандарти для юристів в документах міжнародних організацій. – Амстердам – К., 1996. – 342 с.
3. Клименко Н.І. Правоохоронні органи України: Навч. посібник. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2002. – 194 с.
4. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06.07.2005 р. №2747-15-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 2005. - № 35-36, № 37. - Ст.446
5. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 року №80731-10-ВР // Відомості Верховної Ради України. - 1984, додаток до № 51. - Ст.1122
6. Конвенція про захист прав і основних свобод людини від 4 листопада 1950 року (із поправками, внесеними відповідно до положень Протоколу № 11) // Збірка договорів Ради Європи. – К., 2000. – 656 с.

7. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р., № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 30. – Ст. 141.

8. Кримінальний процесуальний кодекс України // Відомості Верховної Ради України, 2013, № 9-10, ст. 88, із змінами, внесеними згідно із Законом України від 07.10.2014 р., № 1689-VII, ВВР, 2014, № 46, ст. 2046.

9. Кримінальний процесуальний кодекс України: наук.-практ. коментар у 2-х т. Т. 1 / О. М. Бандурка, Є. М. Блажівський, Є. П. Бурдоль та ін.; за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки, А. В. Портнова. – Харків.: Право, 2012. – 768 с.

10. Молдован В.В. Правоохоронні органи. Курс лекцій: Навч. посібник для студ. юрид. вузів та факультетів. – К.: Юмана, 1998. – 160 с.

11. Організація судових та правоохоронних органів України у схемах : навч. посіб. / А.В. Лапкін. – Харків: Право, 2012. – 136 с.

Змістовий модуль 2. Загальна характеристика судової системи України

Тема 3. Конституційні засади (принципи) здійснення правосуддя

1. Поняття та значення принципів правосуддя

2. Характеристика засад (принципів) судочинства, що закріплені в Конституції України, Законі України “Про судоустрій та статус суддів“ та галузевих процесуальних законах:

- незалежність судів;
- право на справедливий суд;
- право на повноважний суд;
- рівність перед законом і судом;
- професійна правнича допомога при реалізації права на справедливий суд;
- гласність і відкритість судового процесу;
- мова судочинства і діловодства в судах;
- обов’язковість судових рішень;
- право на перегляд справи та оскарження судового рішення;
- склад суду та його визначення;
- законність;
- здійснення правосуддя виключно судами;
- гарантування всім суб’єктам правовідносин права на судовий захист;
- змагальність сторін та свобода в наданні ними суду своїх доказів і доведеності перед судом їх переконливості;
- принцип диспозитивності;
- обов’язковість рішень суду;
- всебічне, повне і об’єктивне дослідження обставин справи;
- колегіальний і одноособовий розгляд справ у суді;
- безпосередність та усність судового процесу.

Практичні ситуації

1. Під час судового провадження по звинуваченню Х. та інших у скоєнні умисного вбивства з хуліганських мотивів, враховуючи велику небезпеку злочину, у складі суду брали участь три професійних судді та два присяжні.

Чи відповідає закону склад суду, який розглянув справу? У якому складі суддів здійснюється розгляд справ? Охарактеризуйте правові форми і правову природу участі представників народу у здійсненні правосуддя.

2. Учні 9-го класу Г. (15 років) та Б. (16 років) за попередньою змовою вкрали зі шкільного кабінету комп'ютер, а також два пальто учнів, які зберігалися у гардеробі.

За клопотанням адміністрації школи судове засідання відбулося в актовому залі школи, де навчались Г. і Б. На процесі були присутні вчителі, батьківський актив та учні.

Чи відповідають дії суду принципам судової влади? Охарактеризуйте зміст і значення принципу гласності і відкритості судового процесу. Назвіть правові гарантії реалізації принципу гласності і відкритості судового процесу.

3. Обвинувачений у скоєнні службового злочину К. заявив у суді клопотання про виклик перекладача, вказавши, що судочинство ведеться українською мовою та усі свідки по справі розмовляють українською мовою, а він її розуміє погано.

Порадившись, місцевий суд виніс ухвалу про відмову у задоволенні клопотання, мотивуючи своє рішення тим, що підсудний володіє російською мовою, яка є його рідною мовою, і тому, у зв'язку зі значною схожістю російської та української мов, необхідності у перекладачеві немає. Головуючий при цьому роз'яснив підсудному, що якщо окремі слова для нього будуть незрозумілі, то їх йому перекладе один з суддів або секретар судового засідання.

Чи відповідають дії суду принципам судової влади? Охарактеризуйте зміст і значення принципу мови судочинства. Назвіть правові гарантії його реалізації.

4. Суддя апеляційного суду внаслідок автомобільної аварії втратив 90 відсотків зору, однак, незважаючи на наявність необхідного стажу, заяву про вихід у відставку не подавав, аргументуючи свою позицію тим, що справи у апеляційному суді завжди розглядаються колегіально, і він у ході судового розгляду може звернутися за необхідності за допомогою до інших суддів, які будуть спільно з ним в одній колегії слухати справу.

Чи відповідає позиція судді вимогам закону? У чому полягає сенс колегіального розгляду справ?

Список рекомендованих джерел

1. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 2.06.2016 р. № 1402- VIII-ВР.
2. Загальна декларація прав людини // Права людини і професійні стандарти для юристів в документах міжнародних організацій. – Амстердам – К., 1996. – 342 с.
3. Клименко Н.І. Правоохоронні органи України: Навч. посібник. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2002. – 194 с.
4. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06.07.2005 р. №2747-15-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 2005. - № 35-36, № 37. - Ст.446
5. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 року №80731-10-ВР // Відомості Верховної Ради України. - 1984, додаток до № 51. - Ст.1122
6. Конвенція про захист прав і основних свобод людини від 4 листопада 1950 року (із поправками, внесеними відповідно до положень Протоколу № 11) // Збірка договорів Ради Європи. – К., 2000. – 656 с.
7. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р., № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 30. – Ст. 141.
8. Кримінальний процесуальний кодекс України // Відомості Верховної Ради України, 2013, № 9-10, ст. 88, із змінами, внесеними згідно із Законом України від 07.10.2014 р., № 1689-VII, ВВР, 2014, № 46, ст. 2046.
9. Кримінальний процесуальний кодекс України: наук.-практ. коментар у 2-х т. Т. 1 / О. М. Бандурка, Є. М. Блажівський, Є. П. Бурдоль та ін.; за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки, А. В. Портнова. – Харків.: Право, 2012. – 768 с.
10. Молдован В.В. Правоохоронні органи. Курс лекцій: Навч. посібник для студ. юрид. вузів та факультетів. – К.: Юмана, 1998. – 160 с.
11. Організація судових та правоохоронних органів України у схемах : навч. посіб. / А.В. Лапкін. – Харків: Право, 2012. – 136 с.

Тема 4. Судова система України (судоустрій).

План

1. Загальні засади організації судової влади
2. Система судів загальної юрисдикції
3. Місцеві суди
4. Апеляційні суди
5. Вищі спеціалізовані суди
6. Верховний Суд України

Практичні ситуації

1. До голови місцевого суду зі скаргою на суддю М. звернулися потерпілий С. та його представник адвокат Н. Вони скаржилися, що незважаючи на їх клопотання на ознайомлення з протоколом судового засідання, заявлене у передбачений законом триденний строк, а ні після завершення 7 діб, що надані законом для виготовлення протоколу, а ні протягом трьох діб, що даються законом для ознайомлення з ним, їм не була надана можливість реалізації їх права. Лише за дві доби до завершення 15-денного строку на апеляційне оскарження вони отримали змогу ознайомитись з протоколом судового засідання, що унеможливило виконання усіх вимог до апеляційної скарги.

Оскільки скарги такого змісту на суддю М. голова суду отримував неодноразово, та враховуючи, що згідно з процесуальним законом протокол судового засідання у суді першої інстанції веде секретар судового засідання і підписують головуючий та вказаний секретар, він вирішив притягнути до дисциплінарної відповідальності обох.

Судді М. він оголосив зауваження, а секретареві судово-го засідання – догану, про що видав відповідний наказ.

Хто має право накладати дисциплінарні стягнення на секретаря судового засідання? Чому? Який вид повноважень здійснював голова місцевого суду? Яка природа взаємовідносин голови суду і судді суду?

2. Голова апеляційного загального суду вніс на затвердження зборів суддів апеляційного суду запропонований ним персональний склад судових палат. Збори суддів затвердили пропозицію голови суду.

Суддя Р., який після розподілу почав працювати у судовій палаті з цивільних справ, через декілька тижнів звернувся до голови суду з проханням перевести його до судової палати з кримінальних справ, оскільки його попередній досвід у якості судді і професійний та науковий інтерес більш пов'язані з розглядом кримінальних справ, ніж цивільних. Голова суду відмовив у проханні, мотивуючи тим, що існуючий персональний розподіл його, як керівника суду, задовольняє, він є оптимальним, оскільки враховує у міру можливості професійні якості і нахили усіх суддів, а не лише одного. Тоді суддя Р. звернувся до зборів суддів апеляційного суду області з проханням підтримати його бажання працювати в судовій палаті з кримінальних справ. Загальні збори, вислухавши усі доводи судді Р. та заперечення голови суду, дійшли висновку, що доцільніше суддю Р. ввести у склад судової палати з кримінальних справ.

Чи були компетентними збори суддів у вирішенні питання, з яким звернувся до них суддя? Які наслідки позитивного вирішення прохання судді? Які повноваження зборів суддів? Яке призначення органів суддівського самоврядування, які вони мають організаційні форми?

Список рекомендованих джерел

1. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 2.06.2016 р. № 1402- VIII-ВР.
2. Загальна декларація прав людини // Права людини і професійні стандарти для юристів в документах міжнародних організацій. – Амстердам – К., 1996. – 342 с.
3. Клименко Н.І. Правоохоронні органи України: Навч. посібник. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2002. – 194 с.
4. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06.07.2005 р. №2747-15-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 2005. - № 35-36, № 37. - Ст.446
5. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 року №80731-10-ВР // Відомості Верховної Ради України. - 1984, додаток до № 51. - Ст.1122
6. Конвенція про захист прав і основних свобод людини від 4 листопада 1950 року (із поправками, внесеними відповідно до положень Протоколу № 11) // Збірка договорів Ради Європи. – К., 2000. – 656 с.
7. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р., № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 30. – Ст. 141.
8. Кримінальний процесуальний кодекс України // Відомості Верховної Ради України, 2013, № 9-10, ст. 88, із змінами, внесеними згідно із Законом України від 07.10.2014 р., № 1689-VII, ВВР, 2014, № 46, ст. 2046.
9. Кримінальний процесуальний кодекс України: наук.-практ. коментар у 2-х т. Т. 1 / О. М. Бандурка, Є. М. Блажівський, Є. П. Бурдоль та ін.; за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки, А. В. Портнова. – Харків.: Право, 2012. – 768 с.
10. Молдован В.В. Правоохоронні органи. Курс лекцій: Навч. посібник для студ. юрид. вузів та факультетів. – К.: Юмана, 1998. – 160 с.
11. Організація судових та правоохоронних органів України у схемах : навч. посіб. / А.В. Лапкін. – Харків: Право, 2012. – 136 с.
12. Питання мережі господарських судів України: Указ Президента України від 12.08.2010 р. №811-2010.
13. Питання мережі місцевих загальних та апеляційних судів: Указ Президента України від 20 травня 2011 року № 591/2011.

Змістовий модуль 3. Правовий статус суддів, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, Національної школи суддів.

Тема 5. Загальні положення статусу суддів

План

1. Статус судді та забезпечення незалежності судді.
2. Права та обов'язки судді.
3. Порядок зайняття посади судді.
4. Вимоги до кандидатів на посаду судді. Порядок добору та призначення на посаду судді.
5. Проведення конкурсу на зайняття вакантної посади судді. Призначення на посаду судді.
6. Правовий статус присяжного.
7. Порядок призначення на посаду судді вищого спеціалізованого суду або Верховного Суду за спеціальною процедурою.

Практичні ситуації

1. Громадянин України С., 30 років, відпрацювавши три роки юрисконсультантом за контрактом на одному з приватних підприємств, звернувся до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України з проханням, щоб Президент України призначив його суддею місцевого загального районного суду.

Чи відповідає закону такий порядок призначення суддею? Назвіть вимоги, що встановлені у законодавстві до кандидатів на посаду суддів. Який порядок обрання та призначення на посаду суддів в Україні?

2. Суддя місцевого загального суду, призначений вперше, до займання посади судді був одним із засновників юридичної фірми. Але, ставши суддею, він після робочого дня, а також у вихідні дні консультував постійних клієнтів фірми, які оплачували його послуги на банківський рахунок фірми.

Коли про це стало відомо, його запросили до кваліфікаційної комісії суддів, щоб або спростувати цю інформацію, або дати стосовно неї пояснення.

Суддя підтвердив правдивість інформації і пояснив, що він не бачить у його вчинках порушень закону:

– по-перше, він давав консультації поза приміщенням суду і не в робочий час, тобто на його службових обов'язках це ніяк не відбивалося;

– по-друге, він консультував клієнтів з питань законодавства у сфері підприємницької діяльності, спори з яких, якщо такі виникають, розглядаються господарськими судами, а він працює у загальному місцевому і за внутрішньою спеціалізацією розглядає кримінальні справи;

– по-третє, у юридичній фірмі працюють тільки його син зі своєю дружиною, які ще не мають значного досвіду і тому не можуть консультувати зі складних питань права, що може відбитися на іміджі фірми, а звідси і на розмірах доходів, а існуюча ситуація дозволяє його сім'ї бути матеріально забезпеченою, а значить і він як суддя є більш незалежним, ніж його колеги.

Чи сумісна вказана діяльність зі статусом судді? Якщо ні, то яке рішення має прийняти кваліфікаційна комісія? Який орган і в якому порядку приймає рішення про несумісність?

3. 4 вересня 2010 р. Р. подав заяву до територіального управління Державної судової адміністрації України про призначення його на посаду судді, а 22 вересня він передав до відповідного територіального управління Державної судової адміністрації України всі необхідні документи на заняття посади судді.

Територіальне управління Державної судової адміністрації України відмовило у прийнятті пакета документів.

На якій підставі Р. було відмовлено в прийнятті документів? Яка процедура прийняття документів на заняття посади судді?

Список рекомендованих джерел

1. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 2.06.2016 р. № 1402- VIII-ВР.
2. Загальна декларація прав людини // Права людини і професійні стандарти для юристів в документах міжнародних організацій. – Амстердам – К., 1996. – 342 с.
3. Клименко Н.І. Правоохоронні органи України: Навч. посібник. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2002. – 194 с.
4. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06.07.2005 р. №2747-15-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 2005. - № 35-36, № 37. - Ст.446
5. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 року №80731-10-ВР // Відомості Верховної Ради України. - 1984, додаток до № 51. - Ст.1122
6. Конвенція про захист прав і основних свобод людини від 4 листопада 1950 року (із поправками, внесеними відповідно до положень Протоколу № 11) // Збірка договорів Ради Європи. – К., 2000. – 656 с.
7. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р., № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 30. – Ст. 141.
8. Кримінальний процесуальний кодекс України // Відомості Верховної Ради України, 2013, № 9-10, ст. 88, із змінами, внесеними згідно із Законом України від 07.10.2014 р., № 1689-VII, ВВР, 2014, № 46, ст. 2046.
9. Кримінальний процесуальний кодекс України: наук.-практ. коментар у 2-х т. Т. 1 / О. М. Бандурка, Є. М. Блажівський, Є. П. Бурдоль та ін.; за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки, А. В. Портнова. – Харків.: Право, 2012. – 768 с.
10. Молдован В.В. Правоохоронні органи. Курс лекцій: Навч. посібник для студ. юрид. вузів та факультетів. – К.: Юмана, 1998. – 160 с.
11. Організація судових та правоохоронних органів України у схемах : навч. посіб. / А.В. Лапкін. – Харків: Право, 2012. – 136 с.

Тема 6. Вища кваліфікаційна комісія суддів України. Національна школа суддів.

План

1. Статус та повноваження Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.
2. Склад Вищої кваліфікаційної комісії суддів України
3. Порядок формування Вищої кваліфікаційної комісії суддів України
4. Припинення повноважень члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України та звільнення його з посади
5. Організація роботи та засідання Вищої кваліфікаційної комісії суддів України
6. Забезпечення діяльності Вищої кваліфікаційної комісії суддів України
7. Статус і структура Національної школи суддів України
8. Завдання Національної школи суддів України

Практичні ситуації

1. До Сихівського районного суду м. Львова надійшов обвинувальний акт щодо громадянина Миськіва у вчиненні розкрадання шляхом зловживання службовим становищем. Зважаючи на особливу складність справи, яка містила велику кількість бухгалтерських документів, голова суду передав цю справу до розгляду суддею Василенко, мотивуючи своє рішення тим, що останній має великий стаж суддівської роботи і досвід у розгляді справ такої категорії.

Чи відповідно до закону діяв голова суду?

2. Товариство з обмеженою відповідальністю «Львівкабель» уклало договір з державним підприємством «Вторкольормет» про поставку металобрухту. В обумовлений договором термін поставка не була здійснена. Після намагань урегулювати спір в досудовому порядку, «Львівкабель» звернулося до Залізничного районного суду м. Львова (за юридичною адресою боржника – підприємства «Вторкольормет») з позовом про примусове виконання договору і стягнення неустойки.

Чи відповідно до закону була подана позовна заява?

3. Господарський суд Закарпатської області виніс рішення у справі про визнання права власності державного підприємства «Закарпатліс» на нежитлові приміщення. Відповідач, Берегівська міська рада не

погоджуючись з судовим рішенням, вирішив оскаржити його в апеляційному порядку.

До якого суду має бути подана апеляційна скарга?

4. Галицький районний суд м. Львова, розглянувши позов громадянина Семененко про скасування рішення Галицької райдержадміністрації щодо приведення самовільно реконструйованого горища до первісного стану відповідно до технічної документації, відмовив в його задоволенні. Апеляційний суд залишив рішення місцевого суду в силі. Семененко подав касаційну скаргу на постанову апеляційного суду до Верховного Суду України.

Чи правильно визначено суд касаційної інстанції?

Список рекомендованих джерел

1. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 2.06.2016 р. № 1402- VIII-ВР.
2. Загальна декларація прав людини // Права людини і професійні стандарти для юристів в документах міжнародних організацій. – Амстердам – К., 1996. – 342 с.
3. Клименко Н.І. Правоохоронні органи України: Навч. посібник. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2002. – 194 с.
4. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06.07.2005 р. №2747-15-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 2005. - № 35-36, № 37. - Ст.446
5. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 року №80731-10-ВР // Відомості Верховної Ради України. - 1984, додаток до № 51. - Ст.1122
6. Конвенція про захист прав і основних свобод людини від 4 листопада 1950 року (із поправками, внесеними відповідно до положень Протоколу № 11) // Збірка договорів Ради Європи. – К., 2000. – 656 с.
7. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р., № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 30. – Ст. 141.
8. Кримінальний процесуальний кодекс України // Відомості Верховної Ради України, 2013, № 9-10, ст. 88, із змінами, внесеними згідно із Законом України від 07.10.2014 р., № 1689-VII, ВВР, 2014, № 46, ст. 2046.
9. Кримінальний процесуальний кодекс України: наук.-практ. коментар у 2-х т. Т. 1 / О. М. Бандурка, Є. М. Блажівський, Є. П. Бурдоль та ін.; за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки, А. В. Портнова. – Харків.: Право, 2012. – 768 с.
10. Молдован В.В. Правоохоронні органи. Курс лекцій: Навч. посібник для студ. юрид. вузів та факультетів. – К.: Юмана, 1998. – 160 с.
11. Організація судових та правоохоронних органів України у схемах : навч. посіб. / А.В. Лапкін. – Харків: Право, 2012. – 136 с.

Змістовий модуль 4. Суддівське самоврядування в Україні

Тема 7. Органи суддівського самоврядування

План

1. Загальні засади суддівського самоврядування.
2. Збори суддів.
3. З'їзд суддів: порядок скликання, обрання делегатів та порядок проведення
4. Рада суддів України: склад та повноваження

Практичні ситуації

1. До Шевченківського районного суду м. Львова надійшли матеріали кримінального провадження по обвинуваченню громадянина К. у вчиненні крадіжки, передбаченої ч.1 ст. 185 КК України. Суддя Петренко відмовився розглядати дане кримінальне провадження, мотивуючи це тим, що громадянин К. є поляком за національністю, а тому кримінальне провадження повинно розглядатись у судах Республіки Польща. Громадянин К. не заперечував проти такого рішення судді, оскільки вважав, що там він зможе краще захистити свої права та законні інтереси.

1. Чи правомірні дії судді Петренка?
2. Оцініть ситуацію з точки зору дії принципів судочинства.

2. Справа про обвинувачення Клименка у вчиненні злочину, передбаченого ч. 2 ст. 186 КК України, була призначена до розгляду на 10 год. 10 березня. У цей день у судовому засіданні був доставлений обвинувачений, з'явилися потерпілий, його представник, свідки та інші учасники судового розгляду. Прокурор у судовому засіданні з'явився не зміг, мотивуючи це надмірною зайнятістю. Натомість у судовому засіданні з'явився слідчий Воробей, який здійснював досудове розслідування щодо цього злочину, був обізнаний з усіма його деталями і заявив, що готовий підтримувати публічне обвинувачення в суді. Крім того, він повідомив, що прокурор не проти його участі у судовому засіданні. Суддя Макарик не заперечував проти такого рішення слідчого.

1. Чи допущені порушення закону в даній ситуації ?
2. Обґрунтуйте свою позицію принципами кримінального судочинства.

Список рекомендованих джерел

1. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 2.06.2016 р. № 1402- VIII-ВР.
2. Загальна декларація прав людини // Права людини і професійні стандарти для юристів в документах міжнародних організацій. – Амстердам – К., 1996. – 342 с.
3. Клименко Н.І. Правоохоронні органи України: Навч. посібник. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2002. – 194 с.
4. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06.07.2005 р. №2747-15-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 2005. - № 35-36, № 37. - Ст.446
5. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 року №80731-10-ВР // Відомості Верховної Ради України. - 1984, додаток до № 51. - Ст.1122
6. Конвенція про захист прав і основних свобод людини від 4 листопада 1950 року (із поправками, внесеними відповідно до положень Протоколу № 11) // Збірка договорів Ради Європи. – К., 2000. – 656 с.

7. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р., № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 30. – Ст. 141.

8. Кримінальний процесуальний кодекс України // Відомості Верховної Ради України, 2013, № 9-10, ст. 88, із змінами, внесеними згідно із Законом України від 07.10.2014 р., № 1689-VII, ВВР, 2014, № 46, ст. 2046.

9. Кримінальний процесуальний кодекс України: наук.-практ. коментар у 2-х т. Т. 1 / О. М. Бандурка, Є. М. Блажівський, Є. П. Бурдоль та ін.; за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки, А. В. Портнова. – Харків.: Право, 2012. – 768 с.

10. Молдован В.В. Правоохоронні органи. Курс лекцій: Навч. посібник для студ. юрид. вузів та факультетів. – К.: Юмана, 1998. – 160 с.

11. Організація судових та правоохоронних органів України у схемах : навч. посіб. / А.В. Лапкін. – Харків: Право, 2012. – 136 с.

Тема 8. Організаційне забезпечення діяльності судів та органів суддівського самоврядування

План

1. Особливості забезпечення функціонування судової влади
2. Засади та порядок фінансування судів
3. Державна судова адміністрація України: правовий статус, повноваження
4. Повноваження голови Державної судової адміністрації України
5. Територіальні органи Державної судової адміністрації України
6. Апарат суду, служби організаційного забезпечення роботи та охорони суду

Практичні ситуації

1. Короленка (раніше судимого) було засуджено обвинувальним вироком Залізничного районного суду м. Львова за ч. 1 ст. 115 КК України на десять років позбавлення волі з конфіскацією належного йому майна. Захисником Короленка було подано апеляційну скаргу на вирок Залізничного районного суду м. Львова до апеляційного суду Львівської області, де він просив зменшити строк відбування покарання до 7 років. Справу було призначено до слухання у складі 5 суддів апеляційного суду. У результаті судового розгляду вирок Залізничного районного суду м. Львова було змінено, а Короленку призначено покарання у вигляді 8 років позбавлення волі.

Чи правомірне рішення апеляційного суду у даній ситуації ?

2. Під час досудового розслідування злочину, в якому у вчиненні розбійного нападу обвинувачувався громадянин Деметрадзе, грузин за

національністю, було встановлено, що він не володіє українською мовою, погано розмовляє російською. Слідчий домовився з Деметрадзе, що допит вестиме грузинською мовою, яку і слідчий і обвинувачений знають добре. Протокол допиту було складено російською мовою, який підписали слідчий і обвинувачений.

1. Дайте правову оцінку діям слідчого.
2. Який принцип кримінального процесу порушено в даному випадку ?

3. Громадянин Дмитерко, доцент юридичного факультету одного з вищих навчальних закладів м. Києва, подав заяву про участь у доборі кандидатів на посаду судді. Однак у заяві вказав, що він є кандидатом юридичних наук, правником з великим педагогічним стажем і тому просить звільнити його від тестування з метою виявлення рівня загальних знань і від спеціальної підготовки кандидата на посаду судді.

Як має бути вирішена дана ситуація?

Список рекомендованих джерел

1. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 2.06.2016 р. № 1402- VIII-ВР.
2. Загальна декларація прав людини // Права людини і професійні стандарти для юристів в документах міжнародних організацій. – Амстердам – К., 1996. – 342 с.
3. Клименко Н.І. Правоохоронні органи України: Навч. посібник. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2002. – 194 с.
4. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06.07.2005 р. №2747-15-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 2005. - № 35-36, № 37. - Ст.446
5. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 року №80731-10-ВР // Відомості Верховної Ради України. - 1984, додаток до № 51. - Ст.1122
6. Конвенція про захист прав і основних свобод людини від 4 листопада 1950 року (із поправками, внесеними відповідно до положень Протоколу № 11) // Збірка договорів Ради Європи. – К., 2000. – 656 с.
7. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р., № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 30. – Ст. 141.
8. Кримінальний процесуальний кодекс України // Відомості Верховної Ради України, 2013, № 9-10, ст. 88, із змінами, внесеними згідно із Законом України від 07.10.2014 р., № 1689-VII, ВВР, 2014, № 46, ст. 2046.
9. Кримінальний процесуальний кодекс України: наук.-практ. коментар у 2-х т. Т. 1 / О. М. Бандурка, Є. М. Блажівський, Є. П. Бурдоль та ін.; за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки, А. В. Портнова. – Харків.: Право, 2012. – 768 с.
10. Молдован В.В. Правоохоронні органи. Курс лекцій: Навч. посібник для студ. юрид. вузів та факультетів. – К.: Юмана, 1998. – 160 с.

11. Організація судових та правоохоронних органів України у схемах : навч. посіб. / А.В. Лапкін. – Харків: Право, 2012. – 136 с.

Змістовий модуль 5. Місцеві та апеляційні суди в Україні

Тема 9. Місцеві суди в Україні.

План

1. Види і склад місцевих судів
2. Повноваження місцевого суду
3. Права та обов'язки суддів, голови місцевого суду
4. Апарат місцевого суду
5. Завдання і принципи діяльності спеціалізованих судів

Практичні ситуації

1. Суддя одного з місцевих судів Тернопільської області Нижник під час розгляду матеріалів кримінального провадження по обвинуваченню громадянина О. у вчиненні злочину, передбаченого ч. 1 ст. 187 КК України, припустився грубих, нетактовних висловлювань на адресу обвинуваченого О. Останній звернувся із заявою про притягнення судді до відповідальності за порушення присяги. Вища кваліфікаційна комісія суддів України порушила дисциплінарне провадження щодо судді Нижника і за результатами такого провадження прийняла рішення про притягнення Н. до дисциплінарної відповідальності і застосування щодо нього дисциплінарного стягнення – суворої догани.

1. Чи правомірно діяла Вища кваліфікаційна комісія суддів України ?
2. Дайте правову оцінку даної ситуації.

2. Між підприємствами «Донецьквугілля» та «Галліс» виник цивільно-правовий спір через невиконання договору поставки. Сторони домовились вирішити цей спір у третейському суді. Третейським суддею запросили бути адвоката Гмирю.

В перерві між судовими засіданнями даний третейський суддя вчинив хуліганські дії, за що був затриманий органами внутрішніх справ і щодо нього було порушено кримінальне провадження.

Гмиря вимагав негайного звільнення, мотивуючи тим, що на даний час він виконує повноваження судді. Крім того, Гмиря стверджував, що повідомити його про підозру у вчиненні кримінального правопорушення має право лише Генеральний прокурор України або його заступник.

1. Які суди складають судову систему України?
2. Дайте оцінку правової ситуації.

3. Суддя Тячівського районного суду Нечипорук призначив до слухання цивільну справу в порядку окремого провадження про обмеження цивільної дієздатності громадянина Т.

Перед початком судового засідання з'ясувалось, що не з'явився один з присяжних, за участю якого повинна була розглядатись заява. Суддя, щоб не відкладати слухання справа, попросив секретаря судового засідання викликати іншого присяжного.

Секретар вийшов в коридор і побачивши, як він висловився, «підходящу» жінку, запросив її взяти участь в судовому засіданні в якості присяжного, на що та погодилася.

Суд заслухавши справу, виніс судове рішення про обмеження цивільної дієздатності громадянина Т.

1. Чи правомірно діяв суддя в даному випадку?
2. Якщо постановлене судове рішення є незаконним, то до якого суду і в якому порядку воно може бути оскаржене.
3. Дайте оцінку правової ситуації.

Список рекомендованих джерел

1. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 2.06.2016 р. № 1402- VIII-ВР.
2. Загальна декларація прав людини // Права людини і професійні стандарти для юристів в документах міжнародних організацій. – Амстердам – К., 1996. – 342 с.
3. Клименко Н.І. Правоохоронні органи України: Навч. посібник. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2002. – 194 с.
4. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06.07.2005 р. №2747-15-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 2005. - № 35-36, № 37. - Ст.446
5. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 року №80731-10-ВР // Відомості Верховної Ради України. - 1984, додаток до № 51. - Ст.1122
6. Конвенція про захист прав і основних свобод людини від 4 листопада 1950 року (із поправками, внесеними відповідно до положень Протоколу № 11) // Збірка договорів Ради Європи. – К., 2000. – 656 с.
7. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р., № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 30. – Ст. 141.
8. Кримінальний процесуальний кодекс України // Відомості Верховної Ради України, 2013, № 9-10, ст. 88, із змінами, внесеними згідно із Законом України від 07.10.2014 р., № 1689-VII, ВВР, 2014, № 46, ст. 2046.
9. Кримінальний процесуальний кодекс України: наук.-практ. коментар у 2-х т. Т. 1 / О. М. Бандурка, Є. М. Блажівський, Є. П. Бурдоль та

ін.; за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки, А. В. Портнова. – Харків.: Право, 2012. – 768 с.

10. Молдован В.В. Правоохоронні органи. Курс лекцій: Навч. посібник для студ. юрид. вузів та факультетів. – К.: Юмана, 1998. – 160 с.

11. Організація судових та правоохоронних органів України у схемах : навч. посіб. / А.В. Лапкін. – Харків: Право, 2012. – 136 с.

Тема 10. Апеляційні суди в Україні.

План

1. Види, склад і структура апеляційного суду
2. Система апеляційних загальних судів в Україні.
3. Система апеляційних господарських судів в Україні.
4. Система апеляційних адміністративних судів в Україні.
5. Повноваження апеляційного суду
6. Повноваження судді, голови та заступників голови апеляційного суду

Практичні ситуації

1. Суддя Малиновського районного суду м. Одеси розглянув справу з порушенням правил територіальної та предметної підсудності. Дії судді протягом розгляду справи були пов'язані з втручанням у внутрішні питання організаційної та господарської діяльності товариств – учасників корпоративного спору, мають ознаки участі судді в «рейдерських» схемах.

Чи може бути суддя притягнутий до дисциплінарної або іншої юридичної відповідальності?

2. В Приморському районному суді м. Одеси при судовому розгляді цивільної справи про захист честі, гідності та ділової репутації місцевого бізнесмена були присутні представники громадськості та репортери. Представник правозахисної організації «Народний патруль» Ж. Дістав блокнот і почав письмово фіксувати хід судового засідання. Журналіст місцевого телеканалу «ГЛАС» К. непомітно увімкнув портативний диктофон. Кореспондент всеукраїнської газети «Україна молода» П. зробив декілька фотознімків залу судового засідання та складу суду, після чого за допомогою професійної апаратури розпочав відеозапис судового засідання. Побачивши дії вищезгаданих присутніх, суддя заборонив вищезазначеним особам фіксувати порядок судового розгляду, оскільки це відображається у протоколі судового засідання. У разі невиконання його вимог суддя пригрозив розглянути справу в закритому судовому засіданні.

Чи є законними такі дії судді?

Список рекомендованих джерел

1. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 2.06.2016 р. № 1402- VIII-ВР.
2. Загальна декларація прав людини // Права людини і професійні стандарти для юристів в документах міжнародних організацій. – Амстердам – К., 1996. – 342 с.
3. Клименко Н.І. Правоохоронні органи України: Навч. посібник. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2002. – 194 с.
4. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06.07.2005 р. №2747-15-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 2005. - № 35-36, № 37. - Ст.446
5. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 року №80731-10-ВР // Відомості Верховної Ради України. - 1984, додаток до № 51. - Ст.1122
6. Конвенція про захист прав і основних свобод людини від 4 листопада 1950 року (із поправками, внесеними відповідно до положень Протоколу № 11) // Збірка договорів Ради Європи. – К., 2000. – 656 с.
7. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р., № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 30. – Ст. 141.
8. Кримінальний процесуальний кодекс України // Відомості Верховної Ради України, 2013, № 9-10, ст. 88, із змінами, внесеними згідно із Законом України від 07.10.2014 р., № 1689-VII, ВВР, 2014, № 46, ст. 2046.
9. Кримінальний процесуальний кодекс України: наук.-практ. коментар у 2-х т. Т. 1 / О. М. Бандурка, Є. М. Блажівський, Є. П. Бурдоль та ін.; за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки, А. В. Портнова. – Харків.: Право, 2012. – 768 с.
10. Молдован В.В. Правоохоронні органи. Курс лекцій: Навч. посібник для студ. юрид. вузів та факультетів. – К.: Юмана, 1998. – 160 с.
11. Організація судових та правоохоронних органів України у схемах : навч. посіб. / А.В. Лапкін. – Харків: Право, 2012. – 136 с.

Змістовий модуль 6. Вищі спеціалізовані суди. Верховний суд України. Конституційний суд України

Тема 11. Вищі спеціалізовані суди

План

1. Види, склад та повноваження вищих спеціалізованих судів
2. Склад і структура Вищого суду з питань інтелектуальної власності.
3. Склад і структура Вищого антикорупційного суду.

4. Суддя вищого спеціалізованого суду
5. Порядок призначення на посаду судді вищого спеціалізованого суду за спеціальною процедурою

Практичні ситуації

1. Випускник юридичного факультету Запорізького державного університету Вакуленко, 28 років, був направлений на роботу до Солом'янського районного суду Києва. Під час стажування на посаді судді Вакуленку голова суду дав вказівку розглянути матеріали про адміністративних правопорушників, що надійшли з районного управління поліції, тому що всі інші судді займалися розглядом інших справ.

Чи правомірні дії голови районного суду? Хто має право призначатися на посаду судді?

2. Суддя Миренков підвищував свою кваліфікацію в апеляційного суді. Поза як до апеляційного суду надійшло багато справ для апеляційного провадження, голова апеляційного суду доручив Миренкову взяти участь у роботі цивільної палати апеляційного суду. Миренков у складі апеляційного суду розглядав кілька цивільних справ. Оцініть дії голови апеляційного суду.

Чи мав право Миренков брати участь у засіданні апеляційного суду, і якщо мав, то в якому статусі?

Список рекомендованих джерел

1. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 2.06.2016 р. № 1402-VIII-ВР.
2. Загальна декларація прав людини // Права людини і професійні стандарти для юристів в документах міжнародних організацій. – Амстердам – К., 1996. – 342 с.
3. Клименко Н.І. Правоохоронні органи України: Навч. посібник. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2002. – 194 с.
4. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06.07.2005 р. №2747-15-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 2005. - № 35-36, № 37. - Ст.446
5. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 року №80731-10-ВР // Відомості Верховної Ради України. - 1984, додаток до № 51. - Ст.1122
6. Конвенція про захист прав і основних свобод людини від 4 листопада 1950 року (із поправками, внесеними відповідно до положень Протоколу № 11) // Збірка договорів Ради Європи. – К., 2000. – 656 с.
7. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р., № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 30. – Ст. 141.

8. Кримінальний процесуальний кодекс України // Відомості Верховної Ради України, 2013, № 9-10, ст. 88, із змінами, внесеними згідно із Законом України від 07.10.2014 р., № 1689-VII, ВВР, 2014, № 46, ст. 2046.

9. Кримінальний процесуальний кодекс України: наук.-практ. коментар у 2-х т. Т. 1 / О. М. Бандурка, Є. М. Блажівський, Є. П. Бурдоль та ін.; за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки, А. В. Портнова. – Харків.: Право, 2012. – 768 с.

10. Молдован В.В. Правоохоронні органи. Курс лекцій: Навч. посібник для студ. юрид. вузів та факультетів. – К.: Юмана, 1998. – 160 с.

11. Організація судових та правоохоронних органів України у схемах : навч. посіб. / А.В. Лапкін. – Харків: Право, 2012. – 136 с.

Тема 12. Верховний суд України

План

1. Верховний Суд України - найвищий судовий орган
2. Склад та структура верховного Суду України
3. Голова Верховного Суду України: повноваження, порядок обрання, порядок дострокового звільнення з посади
4. Голова касаційного суду: порядок обрання, повноваження
5. Пленум Верховного Суду України
6. Апарат. Науково-консультативна рада Верховного Суду України

Практичні ситуації

1. Призначивши справу до судового розгляду, суддя Тимченко одночасно прийняв рішення про розгляд справи у закритому судовому засіданні. Мотивував він своє рішення тим, що обвинувачений Корнійчук, 1997 року народження, заявив таке клопотання, оскільки не бажає, щоб його друзі були присутні на засіданні і насміхались з нього. Крім цього, суддя Тимченко підкреслив, що має сина такого ж віку і не хотів би надмірного розголосу у такій ситуації.

1. Чи відповідають дії судді Тимченка чинному процесуальному законодавству ?

2. Обґрунтуйте свою відповідь з посиланням на принципи судочинства.

2. Слідчим Личаківського райвідділу Національної поліції м. Львова Заваровим було розпочато кримінальне провадження за ознаками злочину, передбаченого ч. 1 ст. 126 КК України, щодо гр-на Анашкіна. Після проведення досудового розслідування матеріали кримінального провадження були направлені до суду. Після закінчення судового слідства, проведення

судових дебатів та останнього слова підсудного, суддя Вовк видалився до нарадчої кімнати для проголошення вироку. У цей час підсудній Анашкін та потерпіла Кравченко дійшли згоди, примирились і, коли суддя повернувся з нарадчої кімнати для проголошення вироку, оголосили йому про це. В результаті суддя виніс постанову про закриття кримінального провадження у зв'язку з примиренням обвинуваченого з потерпілим.

1. Чи були допущені порушення закону у даній ситуації ?
2. У чому полягає зміст принципу публічності ?
3. Які ви знаєте винятки з принципу публічності ?

Список рекомендованих джерел

1. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 2.06.2016 р. № 1402- VIII-ВР.
2. Загальна декларація прав людини // Права людини і професійні стандарти для юристів в документах міжнародних організацій. – Амстердам – К., 1996. – 342 с.
3. Клименко Н.І. Правоохоронні органи України: Навч. посібник. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2002. – 194 с.
4. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06.07.2005 р. №2747-15-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 2005. - № 35-36, № 37. - Ст.446
5. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 року №80731-10-ВР // Відомості Верховної Ради України. - 1984, додаток до № 51. - Ст.1122
6. Конвенція про захист прав і основних свобод людини від 4 листопада 1950 року (із поправками, внесеними відповідно до положень Протоколу № 11) // Збірка договорів Ради Європи. – К., 2000. – 656 с.
7. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р., № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 30. – Ст. 141.
8. Кримінальний процесуальний кодекс України // Відомості Верховної Ради України, 2013, № 9-10, ст. 88, із змінами, внесеними згідно із Законом України від 07.10.2014 р., № 1689-VII, ВВР, 2014, № 46, ст. 2046.
9. Кримінальний процесуальний кодекс України: наук.-практ. коментар у 2-х т. Т. 1 / О. М. Бандурка, Є. М. Блажівський, Є. П. Бурдоль та ін.; за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки, А. В. Портнова. – Харків.: Право, 2012. – 768 с.
10. Молдован В.В. Правоохоронні органи. Курс лекцій: Навч. посібник для студ. юрид. вузів та факультетів. – К.: Юмана, 1998. – 160 с.
11. Організація судових та правоохоронних органів України у схемах : навч. посіб. / А.В. Лапкін. – Харків: Право, 2012. – 136 с.

Тема 13. Конституційний суд України.

План

1. Правовий статус Конституційного Суду України
2. Повноваження і склад Конституційного суду
3. Суддя Конституційного Суду
4. Гарантії діяльності суду Конституційного Суду України
5. Організація діяльності Конституційного Суду
6. Забезпечення діяльності Конституційного Суду
7. Звернення до Конституційного Суду України
8. Відкриття конституційного провадження у справі
9. Розгляд справ у Конституційному Суді України
10. Акти Конституційного Суду

Практичні ситуації

1. До Залізничного районного суду м. Львова надійшов обвинувальний акт щодо громадянина Денисенка, яким він обвинувачувався у вчиненні злочину, передбаченому ст. 112 КК України. Зважаючи на особливу тяжкість злочину і складність справи, для слухання даної справи голова суду утворив судову колегію у складі двох суддів і трьох присяжних.

Чи правильно діяв голова суду в даному випадку?

2. Одним з районних судів м. Львова було постановлено рішення про відмову у поновленні на роботі громадянина Василіва. Ухвалою апеляційного суду Львівської області це рішення було залишено в силі. Василів вирішив подати касаційну скаргу на ухвалу апеляційного суду.

Який суд розглядатиме дану касаційну скаргу?

Список рекомендованих джерел

1. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 2.06.2016 р. № 1402-VIII-ВР.
2. Загальна декларація прав людини // Права людини і професійні стандарти для юристів в документах міжнародних організацій. – Амстердам – К., 1996. – 342 с.
3. Клименко Н.І. Правоохоронні органи України: Навч. посібник. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2002. – 194 с.
4. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06.07.2005 р. №2747-15-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 2005. - № 35-36, № 37. - Ст.446

5. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 року №80731-10-ВР // Відомості Верховної Ради України. - 1984, додаток до № 51. - Ст.1122
6. Конвенція про захист прав і основних свобод людини від 4 листопада 1950 року (із поправками, внесеними відповідно до положень Протоколу № 11) // Збірка договорів Ради Європи. – К., 2000. – 656 с.
7. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р., № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 30. – Ст. 141.
8. Кримінальний процесуальний кодекс України // Відомості Верховної Ради України, 2013, № 9-10, ст. 88, із змінами, внесеними згідно із Законом України від 07.10.2014 р., № 1689-VII, ВВР, 2014, № 46, ст. 2046.
9. Кримінальний процесуальний кодекс України: наук.-практ. коментар у 2-х т. Т. 1 / О. М. Бандурка, Є. М. Блажівський, Є. П. Бурдоль та ін.; за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки, А. В. Портнова. – Харків.: Право, 2012. – 768 с.
10. Молдован В.В. Правоохоронні органи. Курс лекцій: Навч. посібник для студ. юрид. вузів та факультетів. – К.: Юмана, 1998. – 160 с.
11. Організація судових та правоохоронних органів України у схемах : навч. посіб. / А.В. Лапкін. – Харків: Право, 2012. – 136 с.

Змістовий модуль 7. Правовий статус прокуратури України та Міністерства внутрішніх справ

Тема 14. Прокуратура України.

План

1. Походження та історичний шлях прокуратури України.
2. Поняття прокуратури України. Засади діяльності прокуратури.
3. Конституційні напрями діяльності прокуратури України.
4. Функції та повноваження прокуратури України. Система органів прокуратури.
5. Характеристика Закону України «Про прокуратуру» від 14.10.2014 р.

Практичні ситуації

1. У., 26 років, який закінчив юридичний коледж зі ступенем бакалавра і має річний стаж роботи державним виконавцем, звернувся до прокуратури області із заявою прийняти його на посаду прокурором у тому ж районі, де він працював на попередній посаді. Керівник відділу кадрів прокуратури області відмовив йому.

Чи були підстави для відмови? Які саме? Назвіть вимоги, що пред'являються до осіб, які призначаються на посади прокурорів. Який порядок добору кандидатів на прокурорські посади?

2. Прокурор місцевої прокуратури Золочівського р-ну подав апеляційну скаргу на вирок місцевого суду Золочівського р-ну Харківської обл. до Апеляційного суду Харківської обл. Прокурор Харківської обл. відкликав цю апеляцію скаргу у зв'язку з помилковою позицією прокурора місцевої прокуратури Золочівського р-ну.

Чи правильно вчинив прокурор області? Хто може відкликати апеляцію прокурора? Дайте характеристику принципу організації та діяльності органів прокуратури, на знання якого розраховано цю задачу.

3. До прокуратури району звернувся Д., інвалід із зору. Посилаючись на те, що йому дуже важко читати й писати, він висловив прохання виділити йому працівника прокуратури, який би зміг захистити його конституційні права у суді під час розгляду цивільної справи. Прокурор району відмовив йому, посилаючись на те, що у прокуратури на день звернення Д. великий обсяг термінової роботи. Йому було запропоновано звернутися до юридичної консультації за місцем мешкання.

Чи правильно вчинив прокурор? Інтереси яких груп громадян має представляти прокурор у суді?

4. За порушення трудової та виконавчої дисципліни керівник прокуратури м. Харкова своїм наказом притягнув до дисциплінарної відповідальності прокурора вказаної прокуратури й виніс йому сувору догану.

Чи правильно вчинив керівник прокуратури? Який прокурор може притягнути до дисциплінарної відповідальності працівників місцевих прокуратур? Які види дисциплінарних стягнень можуть застосовуватися до працівників прокуратури?

Список рекомендованих джерел

1. Конституція України від 28.06.1996 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.

2. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 (зі змін. та допов.) // Там же. – 2015. – № 2-3. – Ст. 12.

3. Про основні засади організації роботи в органах прокуратури України, наказ Генеральної прокуратури України № 15 від 19.01.2017 р. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: https://www.gp.gov.ua/ua/gl.html?_m=publications&_t=rec&id=94102

4. Положення про організацію кадрової роботи в органах прокуратури, затверджене наказом Генеральної прокуратури України № 351 від 18 грудня 2017 року [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://www.gp.gov.ua/ua/gl.html?_m=publications&_t=rec&id=94102

5. Про організацію діяльності органів прокуратури України з особистого прийому, розгляду звернень та забезпечення доступу до

публічної інформації наказ Генеральної прокуратури України № 15 від 19.01.2017 р. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: https://www.gp.gov.ua/ua/gl.html?_m=publications&_t=rec&id=94102

6. Безкровний, Є. А. Діяльність органів прокуратури України з розгляду звернень: організаційно-правовий аспект : монографія / Безкровний Є. А. ; Ген. прокуратура України, Нац. акад. прокуратури України. - Київ : Нац. акад. прокуратури України, 2016. - 207 с.

7. Козьяков І. Прокуратура vs правоохоронні органи у складі сектору безпеки і оборони України / І.Козьяков // Вісник прокуратури – 2019. – № 9. – С. 54-62.

8. Мичко М. Про основні принципи організації прокуратури / М. Мичко, Н. Голова // Право України. – 2000. – № 12. – С. 74-77.

9. Організація роботи в органах прокуратури України: навчальний посібник / кол. авт.; за ред. Осадци О.М.; Кравчука В.М. – Київ: Національна академія прокуратури України, 2019. – 356 с.

10. Рекомендації для вивчення порядку розгляду звернень і запитів та особистого прийому громадян в органах прокуратури України / кол. авт. – Київ: Національна академія прокуратури України, 2018. – 40 с.

11. Черв'якова О. Забезпечення принципу гласності в діяльності органів прокуратури / О. Черв'якова // Вісн. прокуратури. – 2001. – № 2. – С. 90-93

Тема 15. Міністерство внутрішніх справ

План

1. Поняття, система, структура, правова основа діяльності та повноваження МВС України.
2. Національна поліція: система, завдання, повноваження.
3. Поліцейські заходи – поняття і види.
4. Вимоги до поліцейських заходів.
5. Характеристика превентивних поліцейських заходів.
6. Характеристика примусових поліцейських заходів.

Практичні ситуації

1. У М. поблизу вокзалу невідомий вихопив із рук сумку, де знаходились гроші і документи. Намагаючись його наздогнати, вона помітила працівника поліції, який проходив поруч, і покликала його на допомогу. На звернення М. працівник поліції тактовно пояснив, що він повертається додому зі зміни, тому знаходиться не при виконанні обов'язків. До того ж, він належить до територіального райвідділу поліції, а злочини на вокзалі підвідомчі працівникам транспортної поліції, до яких і потрібно звернутися у даній ситуації.

Оцініть ситуацію з точки зору прав і обов'язків працівників поліції. Яким чином розмежується компетенція підрозділів поліції?

2. До Д., який сидів у своєму автомобілі і розмовляв по телефону, підійшли співробітники поліції і повідомили, що вилучають його транспортний засіб для проїзду до місця події, а мобільний телефон – для ведення оперативних переговорів. На заперечення Д. вони застосували до нього прийоми рукопашного бою і затримали його на 72 години за чинення опору співробітникам поліції.

У чийх діях у даній ситуації вбачаються порушення закону? Які права поліції передбачено чинним законодавством?

Список рекомендованих джерел

1. Конституція України від 28 червня 1996 року.
2. Закон України «Про Національну поліцію» від 2 липня 2015 року № 580-VIII // Голос України від 06.08.2015 – / № 141-142.
3. Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність» від 18 лютого 1992 року // Голос України від 27.03.1992 // Відомості Верховної Ради України від 02.06.1992 – 1992 р., № 22, стаття 303.
4. Закон України «Про Національну гвардію України» від 13 березня 2014 року // Голос України від 15.03.2014 – № 48 // Офіційний вісник України від 28.03.2014 – 2014 р., № 24, стор. 9, стаття 728, код акту 71843/2014 // Відомості Верховної Ради України від 25.04.2014 – 2014 р., № 17, стор. 1216, стаття 594.
5. Положення про Міністерство внутрішніх справ України, затв. Пост. КМ України від 28 жовтня 2015 р. № 878 // Урядовий кур'єр від 06.11.2015 – № 207 // Офіційний вісник України від 17.11.2015 – 2015 р., № 89, стор. 43, стаття 2972, код акту 79258/2015
6. Клименко Н.І. Правоохоронні органи України: Навч. посібник. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2002. – 194 с.
7. Молдован В.В. Правоохоронні органи. Курс лекцій: Навч. посібник для студ. юрид. вузів та факультетів. – К.: Юмана, 1998. – 160 с.
8. Організація судових та правоохоронних органів: Навч. посібн. // За ред. І.Є. Марочкіна, Н.В. Сібільової, О.М. Толочка. – Х. – 2000. – 272 с.
9. Організація судових та правоохоронних органів України у схемах [Текст] : навч. посіб. / А.В. Лапкін. – Харків: Право, 2012. – 136 с.
10. Судові та правоохоронні органи України. Навч. посіб. для підготовки до іспитів. / І.В. Тетарчук. – Київ: Центр учбової літератури, 2013. – 202 с.

Змістовий модуль 8. Правоохоронні органи спеціального призначення та органи досудового розслідування

Тема 16. Правоохоронні органи спеціального призначення (Служба безпеки України, Національне антикорупційне бюро України, Національне бюро розслідувань, Державна прикордонна служба, Військова служба правопорядку у Збройних Силах України).

План

1. Правовий статус Служби безпеки України
2. Правовий статус Національного антикорупційного бюро України
3. Правовий статус Національного бюро розслідувань
4. Правовий статус Державної прикордонної служби
5. Правовий статус Військової служби правопорядку у Збройних Силах України

Практичні ситуації

1. У процесі здійснення оперативно-розшукових заходів обласне управління Служби безпеки України отримало інформацію, що директор нафтопереробного заводу за попередньою змовою з іноземними громадянами, з метою легалізації (відмивання) грошових коштів, здобутих завідомо злочинним шляхом, відкрив валютні рахунки в Австрії. На них зараховано декілька мільйонів доларів США, які отримані від незаконної реалізації мазуту та дизельного пального.

Легалізація (відмивання) грошових коштів та іншого майна, здобутих злочинним шляхом за попередньою змовою групою осіб, становить склад злочину, передбаченого ч. 2 ст. 209 КК України.

Визначте, чи діяли співробітники обласного управління в межах завдань і повноважень СБУ.

2. До начальника обласного управління СБУ звернувся начальник управління Національної поліції з клопотанням про технічну допомогу службі боротьби з економічною злочинністю в розкритті ряду злочинів.

Начальником управління СБУ було відмовлено в задоволенні клопотання з посиленням на те, що вказана допомога не входить в обов'язки СБУ, матеріально-технічне забезпечення міліції здійснюється за рахунок коштів республіканського і місцевих бюджетів.

Визначте правомірність відмови у задоволенні клопотання.

3. Голова Служби безпеки України направив до Кабінету Міністрів України клопотання про зміну структури СБУ. Через деякий час прийшло повідомлення про те, що вирішення цього питання не входить у компетенцію

Кабінету Міністрів України.

Хто і в якому порядку вирішує питання про організаційну структуру СБУ?

4. Колегією СБУ було прийнято рішення, з яким не був згоден Голова СБУ. Останній видав наказ, в якому не враховане рішення колегії.

Визначте правомірність дій Голови СБУ. Назвіть повноваження колегії СБУ.

Список рекомендованих джерел

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р., № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 30. – Ст. 141.

2. Про Службу безпеки України : закон України від 25 березня 1992 р. № 2229 [Електронний ресурс] // Офіц. веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>

3. Про Державне бюро розслідувань : Закон України від 12.11.2015 р. № 794-VIII. [Електронний ресурс] // Офіц. веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>

4. Про Національне антикорупційне бюро : Закон України від 14.10.2014 р. № 1698-VII. [Електронний ресурс] // Офіц. веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>

5. Про Військову службу правопорядку у Збройних Силах України : Закон України від 07.03.2003 р. № 3099-III. [Електронний ресурс] // Офіц. веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>

6. Про Державну прикордонну службу України : Закон України від 03.04.2003 р. № 661-IV. [Електронний ресурс] // Офіц. веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>

7. Загальна декларація прав людини // Права людини і професійні стандарти для юристів в документах міжнародних організацій. – Амстердам – К., 1996. – 342 с.

8. Клименко Н.І. Правоохоронні органи України: Навч. посібник. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2002. – 194 с.

9. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06.07.2005 р. №2747-15-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 2005. - № 35-36, № 37. - Ст.446

10. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 року №80731-10-ВР // Відомості Верховної Ради України. - 1984, додаток до № 51. - Ст.1122

11. Конвенція про захист прав і основних свобод людини від 4 листопада 1950 року (із поправками, внесеними відповідно до положень Протоколу № 11) // Збірка договорів Ради Європи. – К., 2000. – 656 с.

12. Кримінальний процесуальний кодекс України // Відомості Верховної Ради України, 2013, № 9-10, ст. 88, із змінами, внесеними згідно із Законом України від 07.10.2014 р., № 1689-VII, ВВР, 2014, № 46, ст. 2046.

Тема 17. Органи досудового розслідування

ПЛАН:

1. Слідчі підрозділи правоохоронних органів України: характеристика та повноваження.
2. Правова основа діяльності підрозділів досудового розслідування в системі органів Національної поліції України. Підслідність.
3. Завдання та функції підрозділів досудового розслідування в системі органів Національної поліції.
4. Організаційна структура та керівництво підрозділами досудового розслідування в системі органів Національної поліції.
5. Завдання та функції органів досудового розслідування Національного антикорупційного агентства України.
6. Завдання та функції підрозділів досудового розслідування Державного бюро розслідувань.

Практичні ситуації

1. Порушуючи правила полювання, Д. здійснив відстріл трьох лосів. М'ясо реалізував на ринку. Одержавши про це інформацію, начальник держполювінспекції району порушив стосовно Д. кримінальне провадження і провів досудове розслідування, матеріали якого передав прокурору.

Дайте оцінку діям начальника держполювінспекції. Як повинен був вчинити начальник держполювінспекції району?

2. Під час досудового розслідування виникла необхідність провести обшук житла К. Слідчий звернувся з відповідним клопотанням до прокурора, але згоди не отримав. Після цього слідчий звернувся з аналогічним клопотанням безпосередньо до слідчого судді.

Чи додержані у вказаній ситуації вимоги кримінально-процесуального законодавства? Який процесуальний порядок взаємодії між органами досудового розслідування передбачено законом?

3. Здобувач вищої освіти 5-го курсу заочного факультету вищого юридичного закладу П. звернувся до прокуратури області з проханням прийняти його на роботу прокурором відділу. Протягом трьох років П. працював юрисконсульт, характеризувався позитивно.

Чи буде задоволене прохання П.? Які вимоги пред'являються до кандидатів на посаду слідчих органів прокуратури? Який порядок добору кандидатів на прокурорські посади?

Список рекомендованих джерел

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р., № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 30. – Ст. 141.
2. Про Службу безпеки України : закон України від 25 березня 1992 р. № 2229 [Електронний ресурс] // Офіц. веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>
3. Про Державне бюро розслідувань : Закон України від 12.11.2015 р. № 794-VIII. [Електронний ресурс] // Офіц. веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>
4. Про Національне антикорупційне бюро : Закон України від 14.10.2014 р. № 1698-VII. [Електронний ресурс] // Офіц. веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>
5. Про Військову службу правопорядку у Збройних Силах України : Закон України від 07.03.2003 р. № 3099-III. [Електронний ресурс] // Офіц. веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>
6. Про Державну прикордонну службу України : Закон України від 03.04.2003 р. № 661-IV. [Електронний ресурс] // Офіц. веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>
7. Загальна декларація прав людини // Права людини і професійні стандарти для юристів в документах міжнародних організацій. – Амстердам – К., 1996. – 342 с.
8. Клименко Н.І. Правоохоронні органи України: Навч. посібник. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2002. – 194 с.
9. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06.07.2005 р. №2747-15-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 2005. - № 35-36, № 37. - Ст.446
10. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 року №80731-10-ВР // Відомості Верховної Ради України. - 1984, додаток до № 51. - Ст.1122
11. Конвенція про захист прав і основних свобод людини від 4 листопада 1950 року (із поправками, внесеними відповідно до положень Протоколу № 11) // Збірка договорів Ради Європи. – К., 2000. – 656 с.
12. Кримінальний процесуальний кодекс України // Відомості Верховної Ради України, 2013, № 9-10, ст. 88, із змінами, внесеними згідно із Законом України від 07.10.2014 р., № 1689-VII, ВВР, 2014, № 46, ст. 2046.

Змістовий модуль 9. Адвокатура України та Державна фіскальна служба України.

Тема 18. Адвокатура України.

План

1. Поняття адвокатури в Україні.
2. Основні завдання адвокатури.
3. Принципи діяльності адвокатури.
4. Організаційні форми діяльності адвокатури.
5. Адвокатська діяльність та її види.
6. Професійні права та обов'язки адвоката.

Практичні ситуації

1. Адвокату В. було доручено ведення справи по обвинуваченню К. за ч. 2 ст. 396 КК України. У кримінальному провадженні була вкрай поверхово досліджена особистість К. Адвокат направив лист за місцем його роботи з проханням надіслати більш детальну характеристику.

Чи правильно зробив адвокат? Назвіть основні види адвокатської діяльності.

2. Загальний місцевий суд під час розгляду цивільної справи виніс окрему ухвалу на адресу адвоката Ф. у зв'язку з тим, що він, захищаючи інтереси підсудного Н., впливав на свідків умовлянням і погрозами з метою домогтися вигідних для зайнятої ним позиції по справі показань. Окрема ухвала була розглянута на засіданні дисциплінарної палати Харківської кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури.

Яке рішення має бути прийняте на засіданні палати? Оцініть перспективи розгляду дисциплінарної справи адвоката Ф. з урахуванням факту використання ним вказаних засобів і методів захисту.

Список рекомендованих джерел

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. – К.: Преса України, 2009. – 80 с.
2. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 р. // Електронний ресурс. – Режим доступу: www.rada.gov.ua.
3. Про безоплатну правову допомогу Закон України від 02.06.2011 р. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua.
4. Адвокатський іспит: підготовчий курс : Навч. посіб. / О.В. Баулін, В.І. Лебідь, П.С. Матвеев та ін. 7-ме вид., доповн. і перероб. Київ : Алерта, 2019. 882 с.

5. Адвокатський іспит: зразки процесуальних документів: Навч. посіб. / О.В. Баулін, В.І. Лебідь, П.С. Матвеев, С.П. Матвеева. 3-тє вид., переробл. та доповн. К.: Алерта, 2019. 288 с.

6. Вереша Р.В. Кваліфікаційний адвокатський іспит: навч.-практ. посіб. 2-ге вид. / Р.В. Вереша, М.В. Павленчик. К.: Алерта, 2019. 462 с.

7. Зейкан Я. Кримінальний процес: основні аспекти адвокатської діяльності: посібник викладача / Я.Зейкан, О.Яновська. – К.: ТОВ «7КО», 2010. – 235 с.

8. Зейкан Я.П. Адвокат: навички професії: практ. посібник: 2-ге вид, стер. / Я.П. Зейкан. – К.: КНТ, 2008. – 788 с.

9. Кваліфікаційний іспит адвоката: доступ до майбутньої професії: навч. посіб.: теорет. част. 2-ге видан. зі змін. і доповн. та з урахув. прав. позиц. Верховного Суду. За ред. д-ра юрид. наук, проф. О. П. Кучинської, д-ра юрид. наук, проф. М. А. Погорецького та д-ра юрид. наук, проф. О. Г. Яновської. К.: Алерта, 2019. 932 с

10. Кваліфікаційний іспит адвоката: доступ до майбутньої професії: практ. част. : навч. посіб., 2-ге видан. зі змін. і доповн. За ред. докт. юрид. наук, проф. О.П. Кучинської, докт. юрид. наук, проф. М.А. Погорецького, докт. юрид. наук, проф. О.Г. Яновської. К.: Алерта, 2019. 220 с.

11. Синеокий О.В. Адвокатура как институт правовой помощи и защиты: новый курс адвокатского права и адвокатской криминалистики: учеб. пособие: изд. 2-е, испр. и доп. / О.В. Синеокий. – Х.: Право, 2012. – 516 с.

12. Фурса С.Я. Адвокатура України: Навчальний посібник: у 2 кн. / С.Я. Фурса. – К.: Видавець Фурса С.Я., КНТ, 2006. – Кн. 1. – 940 с.

13. Шкарупа В.К. Адвокатура України: навч. посіб.: 2-ге вид., випр. / В.К. Шкарупа, О.В. Філонов, А.М. Титов, Ю.Я. Кінаш. – К.: Знання, 2008. – 398 с.

14. Юрасов. А.В. Адвокат. Процесуальні права згідно діючого законодавства України: практ. посіб. / А.В. Юрасов. – Мелітополь: Видавничий будинок ММД, 2012. – 307 с.

15. Яновська О.Г. Адвокатура України: навчальний посібник / О.Г. Яновська – К.: Юрінком Інтер, 2007. – 280 с.

Тема 19. Державна фіскальна служба України.

План

1. Створення та основні етапи становлення ДФС України.
2. Система і структура Державної податкової служби України.
3. Система і структура Державної митної служби України.
4. Правові засади діяльності Державної податкової служби та Державної митної служби України.
5. Основні завдання і функції Державної податкової служби України

6. Основні завдання і функції Державної митної служби України.

Практичні ситуації

1. Під час передвиборчої кампанії посадові особи одного з органів доходів і зборів виявили бажання вступити в політичну партію і подали відповідні заяви в її місцевий осередок. Після роз'яснення керівництва митного органу про неприпустимість подібних дій, обурені працівники оголосили страйк з приводу обмеження їх прав і заблокували роботу митниці.

Здійсніть юридичний аналіз ситуації.

2. Інспектор митної служби 1 рангу В. маючи значний досвід роботи в митних органах вирішив за сумісництвом викладати в Академії митної служби України, а також заснувати приватне підприємство – склад тимчасового зберігання.

Чи відповідають його дії вимогам чинного законодавства України?

3. Гр. Б. 30 років, здатний за своїми діловими якостями, освітнім рівнем і станом здоров'я виконувати завдання, покладені на митну службу України, виявив бажання працювати на митниці, про що і написав відповідну заяву. Але під час перевірки з'ясувалось, що він мав судимість за вчинення умисного злочину.

Чи може бути задоволене його бажання?

7. Гр. С. є власником приватного митного ліцензійного складу Чопської митниці.

Чи може бути переведений його батько на посаду начальника Чопської митниці?

8. Після закінчення операцій з огляду багажу гр. К. і оформлення необхідних документів, митному інспекторові стало відомо про наявність в ньому прихованих предметів, заборонених до переміщення через митний кордон України.

Чи може бути за таких підстав проведений переогляд багажу у відсутності власника?

9. Мешканець Миколаївської обл. гр. А. з дружиною виїхав на власному автомобілі до Болгарії. Через 1 годину він повернувся до України, намагаючись провезти через митний кордон 4 літри вина та 20 пачок цигарок "Marlboro" для власних потреб.

Чи може він ввезти зазначені товари із звільненням від оподаткування?

Список рекомендованих джерел

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р., № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 30. – Ст. 141.
2. Загальна декларація прав людини // Права людини і професійні стандарти для юристів в документах міжнародних організацій. – Амстердам – К., 1996. – 342 с.
3. Клименко Н.І. Правоохоронні органи України: Навч. посібник. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2002. – 194 с.
4. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06.07.2005 р. №2747-15-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 2005. - № 35-36, № 37. - Ст.446
5. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 року №80731-10-ВР // Відомості Верховної Ради України. - 1984, додаток до № 51. - Ст.1122
6. Конвенція про захист прав і основних свобод людини від 4 листопада 1950 року (із поправками, внесеними відповідно до положень Протоколу № 11) // Збірка договорів Ради Європи. – К., 2000. – 656 с.
7. Кримінальний процесуальний кодекс України // Відомості Верховної Ради України, 2013, № 9-10, ст. 88, із змінами, внесеними згідно із Законом України від 07.10.2014 р., № 1689-VII, ВВР, 2014, № 46, ст. 2046.
8. Постанова КМ України від 18 грудня 2018 р. № 1200 Про утворення Державної податкової служби України та про утворення Державної митної служби України. Електронний ресурс. – Режим доступу: www.rada.gov.ua.

Змістовий модуль 10. Правоохоронна та правозахисна діяльність міжнародних організацій як установ захисту прав українських громадян.

Тема 20. Правоохоронна та правозахисна діяльність міжнародних організацій як установ захисту прав українських громадян.

План

1. Історія становлення міжнародної кримінальної юстиції
2. Поняття та загальна характеристика міжнародної кримінальної юстиції.
3. Міжнародний кримінальний суд як орган міжнародної кримінальної юстиції
4. Міжнародна кримінальна відповідальність фізичних осіб за міжнародні правопорушення
 5. Міжнародне співробітництво у сфері кримінальної юстиції: основні напрями та форми.

Теми рефератів, доповідей:

1. Нормативно-правове регулювання діяльності НЦБ Інтерполу в Україні.

2. Принципи діяльності Інтерполу в Україні.
3. Моральні засади діяльності НЦБ Інтерполу в Україні.

Список рекомендованих джерел

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. – К.: Преса України, 1997. – 80 с.
2. Статут ООН. Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
3. Устав Международного уголовного суда. – М.: Издательство ПРИОР, 2002 – 263 с.
4. Конвенція про захист прав людини та основних свобод, від 4 листопада 1950 р. Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
5. Манільська декларація про мирне вирішення міжнародних спорів від 15 листопада 1982 року Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
6. Анцелевич Г.О., Покрещук О.О. Міжнародне публічне право: Підручник / Під редакцією Г.О. Анцелевича. – К.: Алеута, 2005. – 424 с.
7. Буткевич В.Г. Міжнародне право. Основи теорії: Підручник /В.Г.Буткевич (ред.), В.В.Мицик, О.В.Задорожній.- Київ: Либідь, 2002.-608с.
8. Буроменський М.В. Міжнародне право: Навч. посібник. К0, 2005. – 336 с.
9. Виноградова О. Видача (екстрадиція) осіб, які вчинили злочини // Адвокат. - 1999.- №1. - С.13-14.
10. Гуславський В.С. Співробітництво у правоохоронній сфері: Україна та Співдружність Незалежних Держав: Монографія / За загальною редакцією О.М. Бандурки. – Харків: Нац. ун-т внутр. справ, 2005. – 364 с.
11. Дмитрієв А.І., Муравйов В.І. Міжнародне публічне право: Навч. посіб. -Стер. вид. / Відп. Редактори Ю.С. Шемшученко, Л.В. Губернський - К.: Юрінком Інтер, 2001. - 640 с.
12. Касинюк О.В. Еволюція ідеї створення міжнародного кримінального суду // Проблеми розвитку юридичної науки у новому столітті: Тези наук. доп. та повід. учасників наук. конф. молодих учених. – Харків: Нац. юрид. акад. України, 2003. – С. 56-58.
13. Костенко Н.И. Международный уголовный суд. – М., 2002. – 167 с.
14. Крис Майна Питер Международный уголовный трибунал по Руанде: призвать убийц к ответу // Международный журнал красного Креста, 1997. - №19. – С. 805-817.
15. Лукашук И.И. Международное право. Особенная часть: учеб. для студентов юрид. фак. и вузов / И.И. Лукашук; Рос. Акад. Наук, Ин-т государства и права, Академ. Правовой ун-т. — Изд. 3-е, перераб. и доп. — М. —: Волтерс Клувер, 2005. — 544 с.
16. Лукашук И.И. Концепция права международной ответственности// Государство и право.- 2003.- №4.- С.79-87.

17. Международный уголовный суд: проблемы юрисдикции //Український часопис міжнародного права. – №4 (Спеціальний випуск: міжнародний кримінальний суд). – Київ, 2003. – С. 76 – 87.

18. Принцип комплементарности юрисдикции международного уголовного суда //Актуальні проблеми політики: Збірник наук. праць. – Вип.26. – Одеса, 2005. – С.183 – 191.

19. Романов Р. Міжнародний кримінальний суд: проект, що готувався більше 80 років, починає діяти // Критика-Коментарі. – 2002. – 31 липня.

4. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СУДОВІ ТА ПРАВООХОРОННІ ОРГАНИ»

1. Предмет дисципліни “Судові та правоохоронні органи України.
 2. Методи дисципліни “Судові та правоохоронні органи України.
 3. Система дисципліни “Судові та правоохоронні органи України.
 4. Основні поняття дисципліни “Судові та правоохоронні органи України.
 5. Поняття судових і правоохоронних органів.
 6. Законодавчі джерела дисципліни “Судові та правоохоронні органи України.
 7. Класифікація джерел дисципліни “Судові та правоохоронні органи України.
 8. Поняття і значення судової влади.
 9. Історія становлення судових органів в Україні.
 10. Співвідношення судової влади з іншими гілками державної влади.
 11. Взаємозв’язок судової влади і законодавчої влади.
 12. Взаємозв’язок судової влади і виконавчої влади.
 13. Поняття судової системи в Україні.
 14. Поняття та основні ознаки правосуддя.
 15. Засади судової влади та здійснення правосуддя
 16. Вимоги, що ставляться до судді судів загальної юрисдикції.
- Правовий статус судді.
17. Гарантії недоторканності суддів.
 18. Порядок призначення і обрання суддів.
 19. Дисциплінарна відповідальність суддів.
 20. Суддівське самоврядування.
 21. Кваліфікаційний рівень судді.
 22. Організаційне забезпечення діяльності судів.
 23. Загальна характеристика засад (принципів) судочинства, що закріплені в Конституції України, Законі України “Про судоустрій та статус суддів“ та галузевих процесуальних законах.
 24. Незалежність судів.
 25. Право на справедливий суд. Право на повноважний суд.
 26. Рівність перед законом і судом. Професійна правнича допомога при реалізації права на справедливий суд.
 27. Гласність і відкритість судового процесу.
 28. Мова судочинства і діловодства в судах. Обов’язковість судових рішень.
 29. Право на перегляд справи та оскарження судового рішення.
 30. Склад суду та його визначення.
 31. Законність. Здійснення правосуддя виключно судами.
 32. Рівність всіх учасників судового процесу перед законом і судом.

33. Забезпечення доведеності вини. Публічність кримінального процесу.

34. Змагальність сторін та свобода в наданні ними суду своїх доказів і доведеності перед судом їх переконливості.

35. Принцип диспозитивності.

36. Підтримання публічного обвинувачення в суді прокурором.

37. Забезпечення обвинуваченому права на захист.

38. Гласність судового процесу та його повне фіксування технічними засобами.

39. Забезпечення апеляційного та касаційного оскарження рішення суду, крім випадків, встановлених законом.

40. Колегіальний і одноособовий розгляд справ у суді.

41. Безпосередність та усність судового процесу.

42. Організаційні основи судоустрою.

43. Система і завдання судів загальної юрисдикції.

44. Правове регулювання діяльності органів судової влади.

45. Судова ланка. Судова інстанція.

46. Суди загальної юрисдикції.

47. Незалежність судді Недоторканність та імунітет судді.

48. Статус судді. Незмінюваність судді. Вимоги щодо несумісності

49. Права та обов'язки судді

50. Порядок зайняття посади судді.

51. Вимоги до кандидатів на посаду судді.

52. Порядок добору та призначення на посаду судді.

53. Відбірковий іспит.

54. Проведення спеціальної перевірки щодо кандидата на посаду судді.

55. Декларація родинних зв'язків кандидата на посаду судді.

56. Спеціальна підготовка кандидата на посаду судді. Кваліфікаційний іспит.

57. Проведення конкурсу на зайняття вакантної посади судді.

58. Призначення на посаду судді.

59. Статус Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

60. Повноваження Вищої кваліфікаційної комісії суддів України

61. Склад Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

62. Порядок формування Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

63. Звільнення члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України з посади.

64. Припинення повноважень члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

65. Організація роботи та засідання Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

66. Права члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. Відвід члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України

67. Рішення Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

68. Статус і структура Національної школи суддів України.

69. Завдання Національної школи суддів України.
70. Органи суддівського самоврядування.
71. Організаційні форми суддівського самоврядування.
72. Збори суддів.
73. Порядок проведення зборів суддів.
74. Рада суддів України.
75. Забезпечення діяльності органів суддівського самоврядування.
76. З'їзд суддів України як найвищий орган суддівського самоврядування.
77. Порядок скликання з'їзду суддів України.
78. Обрання делегатів на з'їзд суддів України.
79. Порядок проведення з'їзду суддів України.
80. Компетенція з'їзду суддів України.
81. Особливості забезпечення функціонування судової влади.
82. Засади та порядок фінансування судів.
83. Державна судова адміністрація України: правовий статус, повноваження.
84. Повноваження голови Державної судової адміністрації України.
85. Територіальні органи Державної судової адміністрації України.
86. Апарат суду, служби організаційного забезпечення роботи та охорони суду.
87. Статус та повноваження місцевих загальних судів України.
88. Склад місцевого суду.
89. Голова, заступник (заступники) голови та судді місцевого суду.
90. Організація роботи місцевого загального суду.
91. Принципи розподілу обов'язків між судьями місцевого суду.
92. Місце апеляційних судів у системі судових органів України.
93. Система апеляційних загальних судів в Україні.
94. Система апеляційних господарських судів в Україні.
95. Система апеляційних адміністративних судів в Україні.
96. Склад і структура апеляційних судів.
97. Повноваження апеляційних судів в Україні.
98. Склад і повноваження судових палат апеляційного суду.
99. Склад і повноваження президії апеляційного суду. Порядок обрання та повноваження голови, заступників голови та суддів апеляційного суду.
100. Організація роботи апеляційного суду. Апарат апеляційного суду.
101. Правовий статус Вищих спеціалізованих судів України.
102. Склад і структура Вищого суду з питань інтелектуальної власності.
103. Склад і структура Вищого антикорупційного суду.
104. Склад і повноваження судових палат вищих спеціалізованих судів України.
105. Правовий статус та повноваження Верховного Суду України.
106. Склад і структура Верховного Суду України.

107. Порядок обрання та повноваження голови, заступників голови та суддів Верховного Суду України.

108. Склад і повноваження Пленуму Верховного Суду України.

109. Конституційний Суд України як орган конституційної юрисдикції.

Завдання Конституційного Суду.

110. Склад Конституційного Суду.

111. Принципи діяльності Конституційного Суду.

112. Порядок утворення та повноваження Конституційного Суду.

113. Загальні засади організації та діяльності Конституційного Суду.

114. Вимоги, що ставляться до судді Конституційного Суду.

115. Повноваження судді Конституційного Суду.

116. Порядок обрання Голови Конституційного Суду та його заступників.

117. Повноваження Голови Конституційного Суду.

118. Повноваження заступника Голови Конституційного Суду.

119. Загальні засади конституційного провадження.

120. Конституційне подання. Конституційне звернення. Особливості конституційного провадження. Рішення Конституційного Суду.